

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Olsztynie**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PLANU URZĄDZENIA LASU
NA LATA 2012-2021**

**NADLEŚNICTWO PARCIAKI
RDLP W OLSZTYNIE**

OLSZTYN 2012

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE PROGNOZY	7
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
2.1. Podstawy formalno-prawne, zakres i cel prognozy	9
2.2. Główne cele i zawartość projektu planu urządzenia lasu	11
2.3. Powiązanie projektu planu urządzenia lasu z innymi dokumentami.....	12
2.4. Powiązanie prognozy oceny oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z innymi prognozami ooś w zasięgu nadleśnictwa.....	14
2.5. Metody zastosowane przy sporządzeniu prognozy	14
2.6. Metody i częstotliwość monitoringu wykonywania zadań zawartych w planie urządzenia lasu	14
2.7. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	15
3. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA I CELÓW OCHRONY.....	16
3.1. Stan środowiska.....	16
3.1.1. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa Parciaki.....	16
3.1.2. Klimat	20
3.1.3. Gleby.....	20
3.1.4. Wody - zasoby, jakość	21
3.1.5. Jakość powietrza atmosferycznego	23
3.2. Stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa Parciaki.....	24
3.2.1. Różnorodność siedlisk	24
3.2.2. Charakterystyka drzewostanów	26
3.2.3. Zagrożenia środowiska leśnego.....	31
3.2.4. Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji planów urządzenia lasu.....	35
3.3. Obiekty podlegające ochronie	37
3.3.1. Istniejące formy ochrony przyrody w zasięgu nadleśnictwa	37
3.3.2. Obszary Natura 2000 w zasięgu nadleśnictwa	38
3.3.3. Inne lasy chronione.....	47
3.3.4. Walory historyczno-kulturowe	48
3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska.....	49

3.5. Zagrożenia według standardowych formularzy danych dla obszarów	
Natura 2000	51
3.6. Cele i metody ochrony środowiska	53
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU	
URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO	55
4.1. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000	55
4.1.1. Wpływ ustaleń projektu planu urządzenia lasu na chronione siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt na obszarach Natura 2000	55
4.2. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na teren całego nadleśnictwa	75
4.2.1. Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska przyrodnicze wymagające ochrony, w tym siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym	75
4.2.2. Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)	79
4.2.3. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki ptaków występujących na terenie Nadleśnictwa Parciaki	85
4.2.4. Wpływ utworzenia powierzchni referencyjnych na zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków	90
4.3. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na środowisko - podsumowanie	90
5.1. Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej	96
5.2. Ochrona siedlisk przyrodniczych	96
5.2.1. Chronione siedliska leśne	96
5.2.2. Chronione siedliska nieleśne	97
5.3. Ochrona rzadkich i chronionych gatunków	97
5.3.1. Rzadkie i chronione rośliny	97
5.3.2. Rzadkie i chronione zwierzęta	98
5.4. Ocena wpływu zaplanowanych zabiegów na integralność obszarów Natura 2000	99
5.5. Rozwiązania alternatywne	99
6. LITERATURA	100
7. MAPY SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROGNOZY	101
8. WYKAZ SKRÓTÓW	102

SPIS TABEL

Tabela I	Elementy planu mogące znacząco oddziaływać lub znacząco oddziałujące na środowisko lub obszar Natura 2000	12
Tabela II	Charakterystyka regionu	16
Tabela III	Zestawienie kompleksów leśnych w nadleśnictwie	17
Tabela IV	Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących	18
Tabela V	Typy gleb występujących w Nadleśnictwie Parciaki	21
Tabela VI	Typy siedlisk przyrodniczych Natura 2000 zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie Parciaki	25
Tabela VII	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	26
Tabela VIII	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	27
Tabela IX	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych	27
Tabela X	Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie	28
Tabela XI	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych	29
Tabela XII	Zestawienie powierzchni według stopnia uszkodzeń drzewostanów	35
Tabela XIII	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy	40
Tabela XIV	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy	41
Tabela XV	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy	41
Tabela XVI	Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie - w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy	41
Tabela XVII	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych - w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy	42
Tabela XVIII	Typy siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG na obszarze Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe (PLH140052) w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki	43
Tabela XIX	Gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG na obszarze Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe (PLH140052) w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki	43
Tabela XX	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe	44
Tabela XXI	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe	44

Tabela XXII	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe	45
Tabela XXIII	Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie - w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe	45
Tabela XXIV	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych - w zasięgu obszaru Zachodnio-kurpiowskie Bory Sasankowe	46
Tabela XXV	Zestawienie kategorii lasu nadleśnictwa	48
Tabela XXVI	Obszary Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	56
Tabela XXVII	Specjalne obszary ochrony siedlisk - ocena oddziaływania	61
Tabela XXVIII	Specjalne obszary ochrony siedlisk - ocena oddziaływania	62
Tabela XXIX	Obszar specjalnej ochrony ptaków - wpływ ustaleń projektu na gatunki ptaków wymienione w sprawozdaniu z inwentaryzacji 2007-2008	63
Tabela XXX	Zestawienie ustalonych gospodarczych typów drzewostanów i składów upraw z naturalnym składem gatunkowym typów siedlisk	67
Tabela XXXI	Powierzchniowa tabela klas wieku wg gatunków panujących na początku okresu planu u.l. na obszarach Natura 2000 (według stanu na 1.01.2011 r.)	71
Tabela XXXII	Powierzchniowa tabela klas wieku wg gatunków panujących na koniec okresu obowiązywania planu u.l. na obszarach Natura 2000 (według stanu na 1.01.2020 r.)	73
Tabela XXXIII	Siedliska przyrodnicze wymagające ochrony, w tym siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, występujące w Nadleśnictwie Parciaki poza obszarami Natura 2000	76
Tabela XXXIV	Powierzchniowa tabela klas wieku wg gatunków panujących na początku okresu planu u.l. dla siedlisk „naturowych” poza obszarami Natura 2000 (według stanu na 1.01.2011 r.)	77
Tabela XXXV	Powierzchniowa tabela klas wieku wg gatunków panujących na końcu okresu planu u.l. dla siedlisk „naturowych”poza obszarami Natura 2000 (według stanu na 1.01.2020 r.)	78
Tabela XXXVI	Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)	80
Tabela XXXVII	Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki ptaków wymagające wyznaczenia stref ochrony	88
Tabela XXXVIII	Gatunki ptaków wymagające wyznaczania stref ochrony – ocena oddziaływania	89
Tabela XXXIX	Przewidywane oddziaływanie planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Parciaki	92

1. STRESZCZENIE PROGNOZY

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Parciaki. Celem prognozy jest wskazanie korzyści i ewentualnych zagrożeń związanych z realizacją planu urządzenia lasu, wpływu planu na środowisko, a zwłaszcza gatunki roślin i zwierząt, będące obiektami chronionymi na obszarach Natura 2000. Opracowanie zawiera ogólne informacje o podstawach prawnych zarówno planu u.l. jak i prognozy, ich powiązaniu z innymi dokumentami, krótką charakterystykę dokumentu jakim jest plan urządzenia lasu oraz informacje o metodach i źródłach danych wykorzystanych przy sporządzaniu niniejszej prognozy.

Analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony opisuje warunki przyrodniczo-środowiskowe na terenie Nadleśnictwa Parciaki, ich stan i zagrożenia oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji planu urządzenia lasu. Bardziej precyzyjnej analizie poddano obszary chronione i formy ochrony przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 znajdujących się w zasięgu nadleśnictwa (Doliny Omulwi i Płodownicy, Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe). Szczegółowe dane opisujące stan ekosystemów leśnych w Nadleśnictwie Parciaki zawiera plan urządzenia lasu dla tego nadleśnictwa (elaborat i program ochrony przyrody).

Istotną częścią prognozy są przewidywane oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko, w której opisano wpływ ustaleń planu i jego realizacji na rośliny, zwierzęta i siedliska występujące na obszarach Natura 2000: Doliny Omulwi i Płodownicy, Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe. Wzięto tu pod uwagę zestawienia, analizy i wnioski zawarte między innymi w: programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa, standardowych formularzach danych, w podsumowaniu inwentaryzacji ornitologicznej z lat 2007-2008 na obszarze Doliny Omulwi i Płodownicy udostępnionej przez RDOŚ w Warszawie oraz wynikach inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez Lasy Państwowe w latach 2006-2007. W prognozie dokonano szczegółowej oceny wpływu projektowanych w planie urządzenia lasu zabiegów gospodarczych i ochronnych na poszczególne gatunki roślin, zwierząt i siedliska „naturowe”.

W końcowej części prognozy zostały omówione działania ograniczające niekorzystny wpływ planu urządzenia lasu na siedliska i gatunki chronione na terenie

nadleśnictwa. Przeprowadzona w prognozie szczegółowa analiza nie wykazuje negatywnych oddziaływań zapisów planu urządzenia lasu na środowisko oraz integralność obszarów Natura 2000, zaś stosowane metody ochrony zapewniają właściwy sposób traktowania tych obiektów. Należy pamiętać, że różnorodność siedlisk i gatunków występująca na obszarach leśnych została zachowana dzięki prowadzeniu tam planowej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej opartej o plany urządzenia lasu.

Elementami uzupełniającymi prognozę jest spis wykorzystanej w opracowaniu literatury fachowej oraz warstwa mapy numerycznej ze stanowiskami chronionych roślin i zwierząt na obszarze działania Nadleśnictwa Parciaki.

Łączne oddziaływanie planu urządzenia lasu na środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Parciaki oraz na obszary Natura 2000, określone w bliższej i dalszej perspektywie czasu zostało ocenione jako pozytywne. Rodzaj i charakter zabiegów gospodarczych wynikających z planu urządzenia lasu nie wpływa negatywnie na środowisko i na integralność obszarów Natura 2000. Realizacja planu nie zaburzy czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawy formalno-prawne, zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Parciaki została opracowana na podstawie Umowy nr 4/2009 r. z dnia 18.11.2009 r. w Olsztynie pomiędzy Skarbem Państwa - Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Olsztynie reprezentowaną przez mgr inż. Jana Karetko, a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej reprezentowanym przez Dyrektora Oddziału w Olsztynie Włodzimierza Serwińskiego oraz Główną Księgową Oddziału w Olsztynie – Olę Albin.

Podstawą prawną opracowania niniejszego dokumentu są:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 z 2008 r., poz. 1227),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 i Nr 157 poz. 1241).

Uwzględniono też następujące akty prawa krajowego:

- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. nr 101 z 1991 r. poz. 444 wraz z późniejszymi zmianami Dz. U. nr 157 z 2005 r. poz. 1315,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2001 r.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z dnia 22 lutego 1995 r.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, tekst jednolity z dn. 18 listopada 2005 r. (Dz. U. nr 239, poz. 2019 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. nr 75 poz. 493 ze zm.).

Prawa Wspólnotowego:

- Dyrektywa Rady 79/409/UE z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (wraz z późniejszymi zmianami);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami);

Porozumień międzynarodowych:

- Konwencja o różnorodności biologicznej - przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro - ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.
- Konwencja Berneńska - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie
- Konwencja Bońska - Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt (sporządzona 29 czerwca 1979 r. w Bonn - w Polsce weszła w życie w 1995 r.)
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego - przyjęta 16 listopada 1972 r. w Paryżu.

Zakres i szczegółowość informacji jakie zawarto w niniejszej prognozie wynikają z art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199 z 2008 r., poz. 1227) oraz opisem przedmiotu zamówienia zamieszczonym w załączniku nr 1 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko dla planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Parciaki: znajdującego się w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie.

Celem prognozy jest:

- określenie wpływu projektowanych w planie urządzenia lasu działań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.
- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w projekcie planu urządzenia lasu.
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji projektu planu urządzenia lasu.

2.2. Główne cele i zawartość projektu planu urządzenia lasu

Głównym celem opracowania projektu planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według aktualnego planu urządzenia lasu.

Cele dla których sporządzono projekt planu urządzenia lasu przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo-leśnych,
- ocena stanu lasu,
- ocena zagrożeń lasu,
- sporządzenie projektu planów szczegółowych (plan cięć, plan hodowli, plan zalesień),
- ustalenie zadań ramowych (ochrona lasu, ochrona przyrody w lasach),
- opracowanie map gospodarczych i tematycznych.

Na projekt planu urządzenia lasu składają się:

- elaborat - opis ogólny lasów nadleśnictwa, w którym określone zostały: kierunkowe zadania dla ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej, funkcje lasu i podział lasów na gospodarstwa z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, wielkość etatów użytkowania rębного i przedrębного, potrzeby i rodzaj zabiegów i ich powierzchni z zakresu hodowli lasu (odnowienia, zalesienia, podsadzenia produkcyjne, dolesienia luk i przerzedzeń, wprowadzanie podszytów, pielęgnowanie gleby, upraw i młodników, melioracje wodne i agrotechniczne),
- opis taksacyjny lasu - szczegółowa inwentaryzacja i ocena stanu lasu, projektowane zabiegi gospodarcze i ochronne wraz z lokalizacją,
- program ochrony przyrody, a w nim: rozpoznanie walorów przyrodniczych, inwentaryzację siedlisk, roślin i zwierząt objętych ochroną, opisanie stanu środowiska i występujących zagrożeń oraz zniekształceń, metody prowadzenia działań na rzecz ochrony przyrody,
- wykaz projektowanych cięć rębnych: szczegółowa lokalizacja i powierzchnia,
- materiały kartograficzne.

Tabela I Elementy planu mogące znacząco oddziaływać lub znacząco oddziałujące na środowisko lub obszar Natura 2000

Rodzaj zabiegu lub zapisu w planie	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis	Skala (% powierzchni nadleśnictwa)
1	2	3	4	5
Zalesienia	Do konkretnego wydzielenia	Znacząco negatywne w przypadku zalesiania siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	W najbliższym 10-leciu na gruntach n-ctwa zaprojektowano 30,03 ha gruntów do zalesień.	0,24%
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem lasu	Skład gatunkowy upraw wynika z ustaleń KTG	8,60%
Rębnia I	Do konkretnego wydzielenia	Znacząco negatywne w przypadku niektórych gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk	Sposób zagospodarowania został przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu oraz gospodarczy typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy	7,90%
Usuwanie wiatrolomów oraz posuszu czynnego	Ogólny zapis dotyczący całego nadleśnictwa	Negatywne, jeżeli cały posusz jest usuwany, bądź usuwane drzewa są miejscem występowania gatunków „naturowych”	W planie zapisane są zalecenia wynikające z Instrukcji ochrony lasu	79,86%
Lokalna regulacja stosunków wodnych	Do konkretnego wydzielenia	Negatywne w przypadku stałego odwadniania	Mają charakter czasowy i są stosowane w razie konieczności na odnawianych powierzchniach. W najbliższym 10 - leciu nie zaprojektowano regulacji stosunków wodnych	0,00%

2.3. Powiązanie projektu planu urządzenia lasu z innymi dokumentami

Dla terenów objętych projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Parciaki obowiązują postanowienia aktów prawa miejscowego w gminach:

Powiat makowski

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Makowskiego na lata 2004-2011 zamieszczony na stronie internetowej powiatu (BIP) w dniu 25.08.2011 r.;
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Makowskiego na lata 2007 – 2013 zamieszczony na stronie internetowej powiatu (BIP) w dniu 25.08.2011 r.;
- Czerwonka – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czerwonka zatwierdzony Uchwałą nr XX/74/2004 Rady Gminy w Czerwonce z dnia 12 listopada 2004 r.

- Krasnosielc – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krasnosielc zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy Krasnosielc nr III/12/2002 z 19 grudnia 2002 r. ;
- Ploniawy Bramura - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ploniawy -Bramura zatwierdzony Uchwałą nr 143/XXVIII/05 Rady Gminy Ploniawy_Bramura z dnia 9.sierpnia 2005 r.
- Sypniewo – Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sypniewo na lata 2005-2013 przyjęty Uchwałą nr XXVII/103/05 15 listopada 2005 r. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sypniewo na lata 2007 – 2011 przyjęty Uchwałą nr IV/12/2006 Rady Gminy Sypniewo z dnia 29 grudnia 2006 r.; na podstawie Uchwały Rady Gminy Sypniewo nr XXV/115/2009 z dnia 27 października 2009 r. przystąpiono do sporządzenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sypniewo, który nie został jeszcze zatwierdzony;

Powiat ostrolęcki

- Baranowo - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Baranowo - Uchwała Rady Gminy Baranowo nr XXXIX/248/05 z dnia 17 października 2005 r.;

Powiat przasnyski

- Chorzele – Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2009-2014;
- Jednoróżec - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jednoróżec przyjęte uchwałą nr II/8/02 Rady Gminy Jednoróżec z dnia 17 grudnia 2002 r.

Każdy z wymienionych powyżej dokumentów odnosi się i powołuje na bieżące plany urządzenia lasu oraz wykorzystuje dane w nich zawarte. Powyższe dokumenty określają także zasady przeznaczania gruntów pod zalesienia na terenach gmin, których dotyczą.

W obecnym projekcie planu urządzenia lasu uwzględnione zostały wyniki inwentaryzacji przyrodniczej Natura 2000 z 2006 i 2007 r. przeprowadzonej przez Lasy Państwowe oraz udostępnione przez RDOŚ w Warszawie, standardowe formularze danych wraz z przyporządkowanymi do nich warstwami map numerycznych dla dwóch

obszarów Natura 2000: PLB140005 – Doliny Omulwi i Płodownicy oraz PLH140052 – Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe.

2.4. Powiązanie prognozy oceny oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z innymi prognozami ooś w zasięgu nadleśnictwa

Na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, w publicznie dostępnym wykazie danych, o dokumentach zawierających informacje, o środowisku i jego ochronie w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, do dnia 25.08.2011 r. nie stwierdzono planowanych obecnie inwestycji, dla których sporządzono raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

2.5. Metody zastosowane przy sporządzeniu prognozy

Przy sporządzeniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu planów urządzenia lasu zastosowano przede wszystkim metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy według załączników 1-4 zamieszczonych „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” wprowadzone do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody w dniu. 18 sierpnia 2011 r. Ponadto wykorzystano zestawienia, analizy i wnioski zawarte w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Parciaki.

2.6. Metody i częstotliwość monitoringu wykonywania zadań zawartych w planie urządzenia lasu

Monitorowanie obligatoryjnych zadań gospodarczych wykonywanych na terenie nadleśnictwa powinien prowadzić organ nadzorujący. Podobnie jak w przypadku z porozumienia zawartego pomiędzy dyrektorami RDLP i RDOŚ w Olsztynie monitoring będzie obejmował następujące wskaźniki:

- powierzchnię lasów według pełnionych funkcji,
- powierzchnię lasów według kategorii użytkowania,
- pozyskanie drewna według sposobu zagospodarowania w wymiarze powierzchniowym,
- powierzchnię pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu,
- powierzchnię zalesień.

Raporty dotyczące powyższych wskaźników będą przekazywane do RDOŚ raz na rok.

Oprócz tego zgodnie z wydanym przez Dyrektora RDLP w Olsztynie Zarządzeniem nr 23 z dn. 18 sierpnia 2008 r. w sprawie szczególnej ochrony zasobów rozkładającego się drewna w wybranych ekosystemach leśnych na terenie RDLP w Olsztynie nadleśnictwa mają obowiązek raz na trzy lata przeprowadzić ocenę miąższości martwego drewna oraz określić różnorodność biologiczną i liczebność ksylobiontów na powierzchni ostoi na podstawie badań entomologicznych. Oceny powierzchni ostoi ksylobiontów (powierzchni referencyjnych) będą przekazywane do RDOŚ po ich wykonaniu (co może być zależne od kondycji finansowej nadleśnictwa).

W dłuższym okresie czasu (10 lat) do RDOŚ zostanie przekazana nowa prognoza oddziaływania na środowisko następnego projektu planu urządzenia lasu, która będzie zawierała ocenę zmian stanu środowiska jakie zaszły w ciągu ostatnich 10-ciu lat.

2.7. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Tereny znajdujące się w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki położone są w znacznej odległości od granic państwowych. Stąd samo położenie eliminuje możliwość ewentualnych oddziaływań transgranicznych. Ponadto na charakter projektowanych w planie urządzenia lasu działań nie przewiduje się sytuacji, w których mogłoby wystąpić oddziaływanie transgraniczne.

3. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA I CELÓW OCHRONY

3.1. Stan środowiska

3.1.1. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa Parciaki

Nadleśnictwo Parciaki położone w północnej części województwa mazowieckiego jest jednym z 33 nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. Powierzchnia ogólna lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa wynosi 12516,53 ha w stosunku do powierzchni ogólnej lasów województwa mazowieckiego wynoszącej 802 074,40 ha i powierzchni ogólnej lasów w kraju 9 089 092,00 ha. Gminy i powiaty, na terenie których znajduje się Nadleśnictwo Parciaki przedstawiono poniżej w ujęciu tabelarycznym wraz ze strukturą użytkowania ziemi.

Tabela II Charakterystyka regionu (dane GUS za 2009 r.)

Gmina (całe gminy)	Powierzchnia w km ²	Ludność	Powierzchnia lasów ogółem w ha	Powierzchnia lasów N-ctwa w ha	Lesistość
1	2	3	4	5	6
Województwo mazowieckie					
Powiat makowski					
Czerwonka	110,0	2668	4601,2	96,29	41,8
Krasnosielc	167,2	6549	4946,9	2 903,57	29,6
Ploniawy-Bramura	134,9	5888	3392,4	1 173,40	25,1
Sypniewo	128,5	3523	2977,2	1,74	23,2
Razem	540,6	18628	15917,7	4 175,00	29,4
Powiat ostrolęcki					
Baranowo	197,6	6731	6200,6	2 013,95	31,4
Razem	197,6	6731	6200,6	2 013,95	31,4
Powiat przasnyski					
Chorzele	353,3	7494	15337,2	1 819,92	31,4
miasto Chorzele	17,5	2798	517,9	54,74	31,4
Jednorożec	232,2	7211	10590,4	4 211,44	29,6
Razem	603,0	17503	26445,5	6 086,10	43,9
Ogółem	1341,2	42862	48563,8	12 275,05	36,2

Obszar zajmowany przez nadleśnictwo według regionalizacji przyrodniczo-leśnej znajduje się w zasięgu II Krainy Mazursko Podlaskiej w Dzielnicy 2 – Równiny Mazurskiej – niewielki fragment w północnej części Nadleśnictwa graniczącej z nadleśnictwami Wielbark i Myszyniec oraz w IV Krainie Mazowiecko–Podlaskiej; obszar dawnego obrębu Sławki w Dzielnicy 1 – Niziny Północno–Mazowieckiej - mezoregion Wysoczyzny Ciechanowsko – Płońskiej (1b), obszar dawnego obrębu Parciaki w Dzielnicy 4 – Puszczy Kurpiowskiej.

Według regionalizacji fizyczno geograficznej Kondrackiego nadleśnictwo położone jest na Obszarze Europy Zachodniej, Podobszarze Pozaalpejskiej Europy Środkowej, Prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego, w Podprowincji Nizin Środkowopolskich, Makroregionie Niziny Północnomazowieckiej. Tereny dawnego obrębu Parciaki znajdują się w mezoregionie Równiny Kurpiowskiej (318.65), a dawny obręb Sławki w mezoregionie Wysoczyzny Ciechanowskiej (318.64).

Tabela III Zestawienie kompleksów leśnych w nadleśnictwie

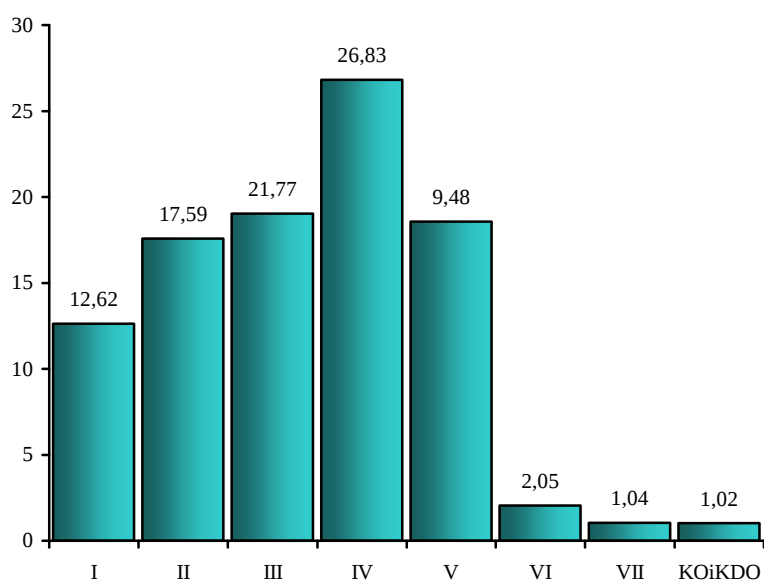
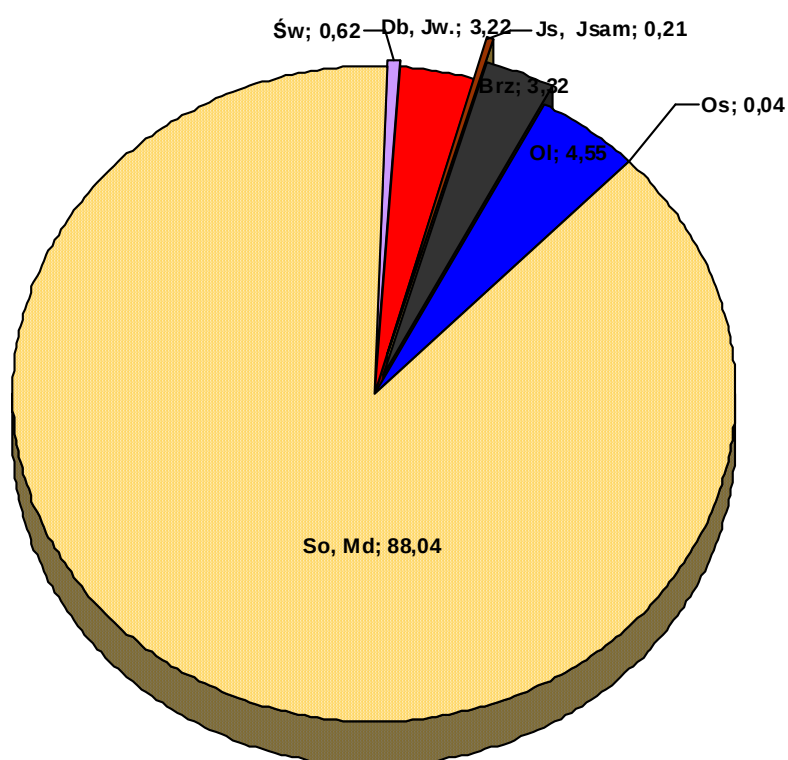
Wielkość kompleksu	N-ctwo Parciaki	
	ilość	powierzchnia
1	2	3
do 1.00 ha	207	82,6222
1.01 - 5.00 ha	103	230,9621
5.01 – 20.00 ha	24	220,8377
20.01 - 100.00 ha	6	296,1100
100.01 - 200.00 ha	2	315,1700
200.01 - 500.00 ha	1	217,4589
501.01 - 2000.00 ha	4	3056,6115
2000.01 i więcej	2	8096,7585
Razem	349	12516,5309

Nadleśnictwo Parciaki charakteryzuje się dużą ilością małych kompleksów (do 20 ha), o łącznej powierzchni 534,4220 ha, co stanowi 4,27% powierzchni ogólnej.

Tabela IV Powierzchniowa tabela klas wieku według gatunków panujących

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zał.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stale		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	plazo - winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121- 140	141 i wyżej						
	powierzchnia w ha																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
SO		107,58	6,88			501,89	551,03	741,90	1109,19	1016,82	1084,26	1294,37	1573,37	1619,26	480,84	220,91	32,16	77,77	96,90	16,83		10417,50	10531,96	87,90
MD							2,18	7,99			3,30	3,38										16,85	16,85	0,14
ŚW						6,46	4,65	13,96	5,08	8,25	1,26	9,67	6,68	2,04	1,84		3,64	10,54				74,07	74,07	0,62
DB		5,02	0,81	1,16		110,42	125,92	23,89	8,97	20,94	15,83	29,00	9,70	18,48	8,76	4,41						376,32	383,31	3,20
JW									2,22													2,22	2,22	0,02
JS		3,29		9,14			3,36		1,22				1,00	2,98	1,26							9,82	22,25	0,19
GB																0,29						0,29	0,29	0,00
BRZ						1,17	21,64	22,41	79,67	26,17	38,15	112,45	59,71	22,61	3,37	2,68			8,31			398,34	398,34	3,32
OL		5,85		10,68		92,11	91,49	45,84	42,68	41,80	22,92	48,43	63,70	53,46	8,88	16,79						528,10	544,63	4,55
OS								2,17				2,34										4,51	4,51	0,04
JS.A														2,58								2,58	2,58	0,02
Ogółem		121,74	7,69	20,98		712,05	800,27	858,16	1249,03	1113,98	1165,72	1499,64	1714,16	1721,41	504,95	245,08	35,80	88,31	105,21	16,83		11830,60	11981,01	100
Procent		1,02	0,06	0,18		5,94	6,68	7,16	10,43	9,30	9,73	12,52	14,31	14,35	4,21	2,05	0,30	0,74	0,88	0,14		98,74	100,00	100

Udział powierzchniowy gatunków panujących w Nadleśnictwie Parciaki

Porównanie powierzchni drzewostanów według klas wieku

Powierzchnia planowanych rębni

Na najbliższe 10-lecie zaplanowano:

- rębnie zupełne na powierzchni 988,65 ha
- rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe na powierzchni 518,42 ha.

Powierzchnia i lokalizacja gruntów przeznaczonych do zalesienia

W planach urządzenia lasu na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Parciaki do zalesienia zaprojektowano 30,03 ha gruntów nieleśnych, w pododdz.: 15a, 70i, 71f,h, 116c,d, 163n,p, 206f, 207d,f,j,k, 256h, 329i, 334g, 372n, 381f, 389g, 437l, 438j,l,m, 450h, 534f,i, 538g, 558b,c,d, 580p.

3.1.2. Klimat

Według Romera klimat całej krainy zalicza się regionu klimatycznego Krainy Wielkich Dolin. Klimat ten charakteryzuje się względnie ciepłym latem, dość surowymi zimami, przy czym jest niezbyt wilgotny. Roczna ilość opadów waha się w granicach od 500 do 600 mm rocznie, a średnia roczna temperatura wynosi ok. 7,9°C. Średnia temperatura okresu wegetacyjnego wynosi 12,8°C. Średnia trwałość pokrywy śnieżnej wynosi 80 dni. Zima trwa około 100 dni. Wilgotność powietrza wynosi średnio rocznie około 80%. Okres wegetacyjny trwa około 190 dni.

3.1.3. Gleby

Dla gruntów Nadleśnictwa Parciaki opracowany został operat siedliskowy według stanu na 01.01.2010 r. Skartowano 15 typów i 31 podtypów gleb.

Tereny nadleśnictwa znajdują się w części na obszarze zaliczanym do zlodowacenia środkowopolskiego (dawny obręb Sławki), które charakteryzuje się rozległymi równinami moreny dennej, stanowiącymi wielki sandr na przedpolu Pojezierza Mazurskiego z rzadkimi kępami moren dennych poprzedniego zlodowacenia w postaci glin (leśnictwo Suche) oraz wydrami na niskich wododziałach. Rzadziej spotyka się smugi piasków rzecznych oraz bagniste doliny rzeczne. Natomiast tereny dawnego obrębu Parciaki znajdują się na Równinie Kurpiowskiej zajmującej południową część sandru mazurskiego. Rzeźba terenu typu młodogłacialnego charakteryzuje się słabym urozmaicheniem.

Przeważają tereny równinne, rzadziej lekko sfalowane i sporadycznie pagórkowate w okolicach cieków wodnych.

Dominującymi typami gleb są gleby rdzawe i bielcowe zajmujące łącznie 88,78% powierzchni gruntów nadleśnictwa. Gleby te wykształciły się na piaskach wodnolodowcowych i eolicznych, rzadziej tworzyły się z piasków rzecznych i zwałowych.

Tabela V Typy gleb występujących w Nadleśnictwie Parciaki

L.p.	Typ gleby	Powierzchnia	%
1	2	3	4
1.	Arenosole (AR)	100,80	0,82
2.	Gleby brunatne (BR)	181,87	1,48
3.	Gleby płowe (P)	17,99	0,15
4.	Gleby rdzawe (RD)	6273,52	51,17
5.	Gleby ochrowe (OC)	6,12	0,05
6.	Gleby bielcowe (B)	4610,97	37,61
7.	Gleby gruntowoglejowe (G)	207,08	1,69
8.	Gleby opadowoglejowe (OG)	66,40	0,54
9.	Gleby mułowe (MŁ)	0,97	0,02
10.	Gleby torfowe (T)	447,27	3,64
11.	Gleby murszowe (M)	144,09	1,18
12.	Gleby murszowate (MR)	112,03	0,91
13.	Gleby deluwialne (D)	3,99	0,03
14.	Gleby kulturoziemne (AK)	80,45	0,67
15.	Gleby industrioziemne i urbanoziemne (AU)	3,09	0,03
Razem		12 257,04	100,00
w tym porolne		4 437,83	36,20

3.1.4. Wody - zasoby, jakość

Obszar Nadleśnictwa Parciaki pod względem hydrograficznym leży w zlewni rzeki Narew będącej rzeką II-giego rzędu. Narew jest dopływem rzeki Bug, która wpada do Wisły odprowadzającej wody do Bałtyku. Bezpośrednio przez tereny Nadleśnictwa przepływają rzeki: Orzyc i Omulew. Prawobrzeżnym dopływem rzeki Orzyc jest rzeka Jaciążka, lewobrzeżnymi dopływami Omulwi są Płodownica i Jastrząbka. Do Omulwi i Orzyca uchodzi wiele licznych cieków, często bezimiennych. Obszar wyposażony jest

w bogatą sieć rowów melioracyjnych, szczególnie obficie występujących wzdłuż rzeki Plodownicy i jej dopływów. Tutejsze rzeki mają typowo nizinny charakter, płyną szerokimi zabagnionymi dolinami. Przepuszczalność podłoża o typie gospodarki wodnej przemysłowej powoduje olbrzymi deficyt wodny na omawianym obszarze. Wyjątek stanowią jedynie podmokłe, aluwialne doliny rzek i zagłębienia bezodpływowe. Duży niedobór wilgoci w glebie jest uzupełniany jedynie przez opady atmosferyczne. Najwyższe stany wód notowane są wiosną, w marcu lub kwietniu, spowodowane zasilaniem topniejącymi śniegami. Pod koniec czerwca lub w drugiej połowie lipca w czasie letniego maksimum opadowego występuje zasilanie rzek opadami. Najniższe stany wód notowane są jesienią.

Rolę naturalnych zbiorników retencyjnych spełniają również bagna i torfowiska, które na gruntach nadleśnictwa zajmują niewielką powierzchnię 6,16 ha.

Istotne znaczenie dla stosunków wodnych mają także siedliska wilgotne takie jak bór wilgotny, bór bagienny, bór mieszany wilgotny, bór mieszany bagienny, las mieszany wilgotny, las mieszany bagienny, las wilgotny, ols, ols jesionowy. Siedliska wilgotne zajmują 795,36 ha powierzchni leśnej, a siedliska bagienne i olsowe 608,24 ha powierzchni leśnej nadleśnictwa.

W zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, w jego środkowo-wschodniej części (gminy: Baranowo i Krasnosielc) znajduje się fragment GZWP - Sandr Kurpiowski o numerze 216. Jego całkowita powierzchnia szacowana jest na 1120 km². Wody podziemne Sandru Kurpiowskiego znajdują się w czwartorzędowych utworach wodonośnych.

Monitoring stanu czystości wód powierzchniowych znajdujących się w zasięgu nadleśnictwa prowadzony jest przez WIOŚ w Warszawie.

Monitoring rzek

Orzyc - największa rzeka przepływająca przez tereny Nadleśnictwa Parciaki. Rzeka Orzyc o długości 142,1 km jest prawostronnym dopływem Narwi. Około 70% obszaru zlewni zajmują mokradła i łąki na torfach, częściowo zmeliorowane. Bezpośrednimi źródłami zanieczyszczeń tej rzeki są miejscowości Chorzele, Krasnosielc, Maków Mazowiecki. Badania wód rzeki prowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Budziskach wykazały w klasie elementów fizykochemicznych stan dobry, klasyfikacja elementów biologicznych dla Orzycy w 2010 r. nie została podana.

Płodownica – Omulew od Sawicy do ujścia - badania prowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym Zimna Woda wykazały w klasie elementów fizykochemicznych stan poniżej dobrego, a stan ekologiczny umiarkowany. Omulew – prawy dopływ Narwi o długości 114 km. Płyńie przez Równinę Mazurską i Równinę Kurpiowską, w województwie warmińsko-mazurskim i mazowieckim. Płodownica – prawy dopływ Omulwi. Rzeka jest całkowicie uregulowana.

3.1.5. Jakość powietrza atmosferycznego

Ze względu na niewielkie uprzemysłowienie regionu oraz znaczne oddalenie od dużych aglomeracji miejskich poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest stosunkowo niewielki - znacznie niższy od średniej krajowej. Również poziom wpływu imisji mających swe źródło często w odległych miejscach uległ w ostatnich latach znacznemu zmniejszeniu. Powodem spadku ilości zanieczyszczeń zawartych w powietrzu jest wprowadzanie w zakładach produkcyjnych technologii coraz bardziej przyjaznych środowisku oraz zaostrzenie norm dotyczących ochrony środowiska, które wymuszają stosowanie technologii wytwarzających możliwie najmniej zanieczyszczeń.

Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za 2010 r. przeprowadzonej w województwie mazowieckim w strefie mazowieckiej – cel ochrona zdrowia: poziomy stężenia SO_2 , NO_2 i CO mieściły się poniżej wartości dopuszczalnych określonych dla 1 godziny i roku (stężenie średnioroczne)

- dwutlenek siarki SO_2 – klasa A;
- dwutlenek azotu NO_2 – klasa A;
- tlenek węgla CO – klasa A;
- pył PM_{10} – klasa B;

cel ochrona roślin:

- dwutlenek siarki SO_2 - klasa A;
- tlenki azotu NO_x – klasa A.

Okresowo istotny wpływ na środowisko ma wzmożone natężenie ruchu samochodowego w okresie zbioru grzybów. Następuje wówczas obciążenie zanieczyszczeniami komunikacyjnymi, takie jak hałas, zanieczyszczenie powietrza, zaśmiecanie poboczy.

3.2. Stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa Parciaki

3.2.1. Różnorodność siedlisk

Obszar znajdujący się w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki zajmuje fragment Niziny Północnomazowieckiej. W tym miejscu charakterystyczną cechą krajobrazu są rozległe, piaszczyste równiny, niekiedy tylko lekko sfalowane i sporadycznie w okolicach cieków wodnych pagórkowate. Znaczna część siedlisk na tym terenie to siedliska ubogie o typie roślinności przystosowanym do terenów piaszczystych, mniej zasobnych w wodę. Doliny płynących tędy rzek porośnięte niegdyś lasami zostały przed około pięciuset laty wylesione i zamienione na łąki i pastwiska. Krajobraz łąk i pastwisk utrzymał się do dnia dzisiejszego. W niektórych miejscach zachowały się fragmenty zbiorowisk o charakterze naturalnym, lecz większość stanowią zbiorowiska wtórnego pochodzenia: roślinność półnaturalna i synantropijna. Jednak każdy obszar charakteryzuje pewna różnorodność i specyfika panującej na nim flory. Tereny nadleśnictwa stanowią miejsce występowania wielu gatunków roślin, wśród których dominującymi są gatunki borealne i środkowoeuropejskie.

Podczas inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory przeprowadzonej w latach 2006-2007 na gruntach znajdujących się w zarządzie nadleśnictwa stwierdzono występowanie siedlisk z listy zamieszczonej w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. na powierzchni 1456,40 ha.

Tabela VI Typy siedlisk przyrodniczych, (w tym o znaczeniu priorytetowym - wymagające ochrony w formie wyznaczania obszarów Natura 2000) zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie Parciaki

L.p.	Kody typu siedliska przyrodniczego	Typy siedlisk przyrodniczych	Powierzchnia ha	Oddział, pododdział
1	2	3	4	5
1	9170-2	Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	169,94	102f, 108l, 400c, 402b,c, 412h, 419b, 437b, 438b,k, 441b, 445m,n, 447l, 448g,h, 452k, 453h,i, 455d,f, 456c,f, 457j,p, 458d,j,m, 459a,h,k, 460g, 465b,c, 467g,h, 468g, 469i,k, 470f,i, 471a,g, 472a,d,f, 473c, 478h, 487c, 496h, 497n,o,p,r, 498l,m,n,r, 509g, 513l, 518d,f,j,k,l, 526f, 536g,i, 537k, 546c, 557b,c,d,g,h,l, 558a, 559k, 560d, 569a
2	91D0-2	Sosnowy bór bagienny (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i>)	1,73	97g, 288c
3	91E0b	Niżowy lęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	378,76	100g,h,i, 102a, 108f, 124f, 133g, 148l,m,n, 149g,j, 168d, 181h,k,l, 182a,d,f, 350h, 357c,i, 372c,f,i,j,k,s, 373d,i,j, 381g, 383a,b,f, 401b,c, 402a,f,g, 410c,d, 411f, 412a,b,c,d,f,g, 447b,c,d, 450g,j, 451c, 452j, 453f,g, 457c,d, 458b,c,i,n, 460h, 461a, 468b,c,d, 469a,g,k, 470d, 471i, 472h, 473d, 477b,c,d,h,j, 478a,b,d,f,g,k, 479g, 480d,f, 482b,d, 483a,c, 490f,g,n, 491b,c,d,f,i, 492f,l, 501g, 502b,c,f,h, 503a, 513d,g,j, 515i, 517d, 523a,b,f, 524a,b,c,f,g,i,j,k,l,n, 530d, 534b,g,h, 536h, 537d, 541a, 545g, 546d, 560i, 562j, 569h
4	91F0	Lęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Filario-Ulmetum minoris</i>)	29,93	456a, 457k,m, 458f,l, 470l, 477i, 480g, 482f, 507f, 523d,g, 524d,h,m, 537b
5	91T0-1	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>), i chrobotkowa postać boru świeżego (<i>Pucedano-Pinetum</i>)	822,68	3c, 17d,f, 19c, 22a,b, 23d, 26c, 27f,h, 29c, 31a, 33b,c,d, 35b,c,d,k, 36b,c, 37d,f, 38c,d,g,i,j, 41a, 42b,c,d, 45b, 46a,d,f,g,h,i, 47a,b,j, 49a,b, 50a,b,c,d, 51a,b, 54a,b,c,d,f,g,h, 55a,b, 56b,c,d,f, 57b,f,g,h, 58a, 59a, 60a,b,c,d, 61b,f,h,i, 62a,b,c,d,g,i,k,m,n,o, 63a,c,d,f,g,h,i,j,k,m,n, 64c,d,f,g,l, 65a,b,d,f,h,j,k, 68b,d,f, 70a,b,c,g,h, 72d,h, 73c,f,g,h, 74a, 79j, 80b,h, 87a,b, 90b, 91d,f, 93j,p,s, 94b,i,m, 96a,b,d, 97a,b, 98d, 99b,c, 110d,g,h, 111d,f,h, 112f,h, 113h, 116h,i, 117a,d, 118a,b,c, 120c,f, 121a, 122d, 125c,d,l,m,n,o, 126a,b,d,f,g,h, 128b, 134a,b,c,d,f,g,h,i, 135a,b,c,d,f,g,h,i, 136a,c,f,i,k,l, 156a, 167a,b,g, 168g, 171b,c, 172b,c, 187b, 188d, 209d, 210b,c, 217c,d, 225a, 270c, 282b,g, 283d, 284b,c, 285a,b,h, 286a, 294c,d,g, 295a, 301f, 302d,g, 303a,b, 304a, 305a, 314a,d, 321a,b,c,d,g,h, 322a,d,f, 335b, 343f, 362c, 363d, 364a, 366i, 375h, 385c, 519b, 532i, 568c
6	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion	2,07	560 l
7	6510	Niżowe łąki świeże użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatheretum elatoris</i>)	51,29	490a,b,j,p,r,s,t,w, 491a,h,k, 501b,c,d,n, 502a, 509a,b,h,i,j,n,p,s,t,w, 515a,g, 545b,c
Razem			1456,40	

3.2.2. Charakterystyka drzewostanów

Dla Nadleśnictwa Parciaki charakterystyczne są przede wszystkim drzewostany sosnowe, gdyż podstawowym gatunkiem budującym tutejsze drzewostany jest sosna pospolita zajmująca 87,90% powierzchni leśnej. Jest to naturalne ze względu na występujące na większości obszaru typy siedliskowe lasu takie jak: bór mieszany świeży, bór świeży czy też bór suchy, które zajmują odpowiednio: 14,15%, 53,37% i 1,80%. Następnym gatunkiem tworzącym drzewostany pod względem zajmowanej powierzchni jest olsza czarna. Jako gatunek panujący występuje na siedliskach olsu typowego i olsu jesionowego, a także na siedlisku lasu wilgotnego i lasu mieszanego wilgotnego. Na trzecim miejscu pod względem zajmowanej powierzchni znajdują się brzozy: brodawkowata i omszona. Brzoza omszona występuje na glebach organicznych, będąc gatunkiem dominującym lub współpanującym na siedliskach wilgotnych. Występowanie brzozy brodawkowatej odnotowano na wszystkich siedliskach, która w głównej mierze stanowi domieszkę w drzewostanach sosnowych. Jest też gatunkiem panującym na 3,32% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Jako gatunki panujące, które zajmują niewielki procent powierzchni występują na terenie nadleśnictwa: dąb szypułkowy, świerk (osiągający tutaj południową granicę swego północnego zasięgu), jesion wyniosły, osika, grab. Ponadto w domieszce drzewostanów stwierdzone zostało występowanie takich gatunków drzewiastych jak: lipa drobnolistna, buk zwyczajny (pojedyncze egzemplarze starszych klas wieku pochodzące z nasadzeń), klon pospolity, jawor (pochodzący ze sztucznych nasadzeń obecnie odnawiający się naturalnie, występuje tutaj poza zasięgiem), wiąz górski oraz gatunek obcy geograficznie - dąb czerwony.

Tabela VII Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	jednogatunkowe	1277,14	3696,00	1767,27	6740,41	57,0
		159289	928685	582615	1670589	60,0
	dwugatunkowe	1296,52	1271,76	586,03	3154,31	26,7
		89769	371623	236523	697915	25,1
	trzygatunkowe	688,00	357,23	291,49	1336,72	11,3
		65586	111790	122932	300308	10,8
	czter- i więcej gatunkowe	358,01	176,82	64,49	599,32	5,1
		33633	56584	26032	116249	4,2

Tabela VIII Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	jednopiętrowe	3619,67 348277	5465,09 1457599	2559,55 914241	11644,31 2720117	98,4 97,7
	dwupiętrowe	0,00 0	28,41 9142	36,00 18861	64,41 28004	0,5 1,0
	wielopiętrowe	0,00 0	0,00 0	0,00 0	0,00 0	0,0 0,0
	o budowie przerębowej	0,00 0	0,00 0	0,00 0	0,00 0	0,0 0,0
	w KO i KDO	0,00 0	8,31 1940	113,73 35000	122,04 36940	1,0 1,3

Tutejsze drzewostany pochodzą głównie z zalesień i odnowień sztucznych (86,5%) oraz w niewielkim stopniu z odnowień naturalnych (z samosiewu – 13,5%).

Charakterystykę ich pochodzenia przedstawia tabela zamieszczona poniżej:

Tabela IX Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	z panującym gat. obcym	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0,0 0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0 0,00	0,0 0,0
	odroślowe	0 148,53	0 759,09	0 687,51	0 1595,13	0,0 13,5
	z samosiewu	20294 3470,98	200068 4742,72	233072 2021,77	453434 10235,47	16,3 86,5
	z sadzenia	327733 0,00	1268660 0,00	735074 0,00	2331467 0,00	83,7 0,0
	brak informacji	0 0	0 0	0 0	0 0	0,0 0,0

Formy degeneracji ekosystemu leśnego zostały określone poprzez dokonanie oceny drzewostanów, w których ustalone zostały procesy borowacenia, neofityzacji i monotypizacji.

Borowacenie - czyli pinetyzacja polega na wprowadzeniu do drzewostanów drzew iglastych w miejsce drzew liściastych na żyznych siedliskach zbiorowisk leśnych lub eliminacji drzew liściastych ze zbiorowisk borów mieszanych.

Tabela X Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	brak	2589,86	3824,03	1555,87	7969,76	67,4
	słabe	782,62	1141,68	567,49	2491,79	21,1
	średnie	243,99	519,64	497,47	1261,10	10,7
	mocne	3,04	16,46	88,45	107,95	0,9

Stopień borowacenia mocny został stwierdzony na 107,95 ha co stanowi 0,9% powierzchni leśnej nadleśnictwa, natomiast jego brak stwierdzono na 7969,76 ha, co stanowi 67,4% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Lasy nadleśnictwa, szczególnie jego północna część (dawny obręb Parciaki), charakteryzują się niewielkim urozmaicheniem gatunkowym drzewostanów. Głównym gatunkiem budującym tutaj drzewostany jest sosna pospolita. Taka sytuacja jest naturalna ponieważ na większości obszaru występują siedliska borowe.

Drzewostany iglaste zajmują 88,66% powierzchni leśnej, zaś drzewostany liściaste 11,34% powierzchni (w tym z panującą olchą 4,55%, z panującą brzozą 3,32%, z panującym dębem 3,20%). Drzewostany dwu-, trzy-, cztero- i więcej gatunkowe stanowią 43,0% powierzchni leśnej zalesionej, zaś jednogatunkowe 57,0%. Wszystkie kompleksy leśne powyżej 100 ha, które są brane pod uwagę przy określaniu stopnia monotypizacji na terenie Nadleśnictwa Parciaki wykazują jej brak. Dzieje się tak dlatego, że pomimo stosunkowo niewielkiego zróżnicowania gatunkowego na obszarze dawnego obrębu Parciaki istnieje zróżnicowanie wiekowe. Pozostała część drzewostanów nadleśnictwa jest zróżnicowana zarówno pod względem wiekowym jak i gatunkowym.

Neofityzacja - wnikanie gatunków drzew i krzewów geograficznie obcego pochodzenia, które jest skutkiem ich sztucznego wprowadzenia lub jest samoistne.

Gatunki obcego pochodzenia występujące na terenie nadleśnictwa zostały zarejestrowane w trakcie wykonywania prac taksacyjnych.

Wśród gatunków obcego pochodzenia dąb czerwony zajmuje pierwsze miejsce. Gatunek ten występuje w 123 wydzieleniach, głównie pojedynczo, miejscami oraz w podszytach. W jednym wypadku stanowi 20% w drzewostanie. W żadnym wydzielaniu nie jest gatunkiem panującym.

Ponadto na terenie Nadleśnictwa Parciaki stwierdzono występowanie następujących gatunków obcego pochodzenia:

- czeremchy amerykańskiej, której sadzenia obecnie zaniechano, gatunek ten występuje w podszytach,
- grochodrzew występuje w 69 wydzieleniach, pojedynczo i miejscami, niekiedy stanowiąc 10% w składzie drzewostanów,
- sosna banksa występuje w 52 wydzieleniach pojedynczo i miejscami, w trzech wypadkach stanowi 10-30% drzewostanów,
- sosna czarna występuje miejscami w 3 wydzieleniach oraz w jednym stanowi 20% drzewostanu,
- sosna wejmutka występuje miejscami w 8 wydzieleniach.

W przypadku ostatnich gatunków ich udział jest tak nikły, że w zasadzie trudno im przypisywać jakieś znaczenie.

Obecny stan siedlisk w nadleśnictwie według grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych został przedstawiony w tabeli XI. Siedliska zdegradowane i silnie zdegradowane nie wystąpiły. Natomiast siedliska zachowane w stanie naturalnym stwierdzono na 5400,70 ha, co stanowi 45,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Tabela XI Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
Nadleśnictwo PARCIAKI	bory	naturalne	708,07	1198,39	949,86	2856,32	24,1
			64146	297085	304232	665463	23,9
		zniekształcone	1132,65	2067,89	486,60	3687,14	31,2
			95103	457941	142792	695836	25,0
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0

Tabela XI (c.d.) Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
	bory mieszane	silnie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		zdegradowane	708,07	1198,39	949,86	2856,32	24,1
		naturalne	247,65	267,56	233,42	748,63	6,3
			20847	92464	95332	208643	7,5
		zniekształcone	278,24	809,47	218,16	1305,87	11,0
			31810	238513	81119	351442	12,6
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	lasy mieszane	silnie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		zdegradowane	0	0	0	0	0,0
		naturalne	505,34	400,82	216,03	1122,19	9,5
			64240	131760	84491	280492	10,1
		zniekształcone	323,54	425,36	402,29	1151,19	9,7
			39751	144236	171641	355628	12,8
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	lasy	silnie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		zdegradowane	0	0	0	0	0,0
		naturalne	147,68	76,67	47,89	272,24	2,3
			9224	24183	20574	53981	1,9
		zniekształcone	63,77	33,32	82,91	180,00	1,5
			4887	11406	38907	55200	2,0
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	ogółem	silnie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		zdegradowane	0	0	0	0	0,0
		naturalne	1775,39	2109,97	1508,33	5393,69	45,6
			169619	598995	528853	1297467	46,6
		zniekształcone	1844,12	3391,84	1200,95	6436,91	54,4
			178407	869733	439293	1487434	53,4
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0

Zachowanie ciągłości naturalnych procesów odnawiania się lasu i umożliwienie oddziaływania sił i mechanizmów ewolucji jest osiągane przy pomocy metody ochrony in situ. Podstawowymi formami tej metody ochrony są drzewostany, plantacyjne uprawy nasienne, plantacje nasienne, drzewa mateczne, uprawy pochodne z potomstwa wyłączonych drzewostanów nasiennych, rezerwaty oraz siedliskowo - drzewostanowe powierzchnie wzorcowe.

Na terenie Nadleśnictwa Parciaki zlokalizowano 40,10 ha wyłączonych drzewostanów nasiennych, w tym 27,79 ha sosny zwyczajnej w oddz. 178c; 179b,g; 261d; 307a; 398i oraz 12,31 ha olszy czarnej w oddz. 451c i 452j. W oddziale 403b zlokalizowano 2 szt. drzew matecznych sosny pospolitej oraz w oddziale 451c, 452j 4 szt. olszy czarnej.

Powierzchnia gospodarczych drzewostanów nasiennych według Krajowego Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego wynosi 214,33 ha.

3.2.3. Zagrożenia środowiska leśnego

Zagrożenia abiotyczne

Największym zagrożeniem dla drzewostanów w Nadleśnictwie Parciaki jest obniżenie się średnio o 2-3 metry w ciągu ostatnich 30 lat poziom wód gruntowych. Dotkliwe dla regionu susze panowały w latach 1992-1995, 2000-2003 oraz w 2005 r. Sytuacja ta dotyczy terenu Północnego Mazowsza.

W 1984 r. oraz na początku 2001 r. intensywne opady mokrego śniegu spowodowały w nadleśnictwie ogromne szkody w postaci śniegołomów.

Zagrożenia wywołane szkodliwym wpływem czynników antropogenicznych

Ze względu na bardzo niske uprzemysłowienie regionu przez większą część roku czynniki antropogeniczne mają niewielki udział w stopniu zagrożenia dla stanu sanitarnego lasów nadleśnictwa.

W okresie letnim i jesiennym ze względu na obfitość grzybów tutejsze lasy są odwiedzane przez rzeszę amatorów grzybobrania. W konsekwencji niesie to ze sobą zwiększenie antropopresji na środowisko. Wzmaga się natężenie ruchu samochodowego, a wraz z nim zanieczyszczenia komunikacyjne, takie jak hałas, zanieczyszczenie powietrza, zaśmiecanie poboczy.

Do najbardziej wpływających na stan lasów zagrożeń antropogenicznych należą:

- zanieczyszczenia powietrza i gleb,
- zanieczyszczenia wód,
- pożary lasu,
- nadmierna penetracja niektórych fragmentów lasu przez ludzi,
- zaśmiecanie lasu.

Przyczyną złej jakości wód powierzchniowych na omawianym obszarze jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa oraz brak kanalizacji sanitarnej w niektórych miejscowościach. Ścieki komunalne są odprowadzane do najbliższych cieków. Sytuację pogarszają jeszcze nieskanalizowane wioski, osiedla, oraz spływ zanieczyszczeń organicznych i substancji biogennych z użytków rolnych. Ścieki z wielu gospodarstw indywidualnych odprowadzane są bezpośrednio do gruntu.

Najważniejszymi źródłami powodującymi zanieczyszczenie wód są:

- nieoczyszczone ścieki komunalne (z gospodarstw domowych),
- zanieczyszczenia spływające wraz z opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych i rolnych,
- zanieczyszczenia wsiąkające do gruntu i wód gruntowych (niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin, sztucznych nawozów mineralnych i gnojowicy),
- niedostateczna ilość i skuteczność oczyszczania ścieków,
- brak systemów kanalizacyjnych i nieszczelność zbiorników ściekowych,
- zanieczyszczenia komunikacyjne splukiwane z powierzchni dróg przez opady atmosferyczne.
- zanieczyszczenia pochodzące z opadów atmosferycznych.

Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki biotyczne

Zagrożenia natury biotycznej powodują owady, ssaki oraz patogeniczne grzyby. **Szkody powodowane przez owady.** W zależności od szkód wyrządzanych przez owady, ich nasilenia i czasu trwania oraz od innych czynników skutki masowego występowania owadów mogą być różne. W Nadleśnictwie Parciaki najgroźniejsze są gradacje takich szkodników jak brudnica mniszka, strzygonia choinówka, barczatka sosnówka, a w ostatnich latach również boreczniki. Drzewostany sosnowe zajmują przeważającą, bo stanowiącą 87,90% powierzchnię nadleśnictwa, dlatego też zagrożenie ze strony owadzich szkodników sosny jest duże. W poszczególnych latach odnotowywane jest występowanie szeliniaka sosnowca, sieciecha niegłębka, smolika znaczonego i pędraków chrabąszczy. Oprócz tego obserwowano występowanie korowca sosnowego, krobika modrzewiowca, chrabąszczy (owad doskonały), zwójek i miernikowców dębowych, barczatki sosnówki, osnuji sadzonkowej, zwójek sosnowych i hurmaka olchowca. W 2004 r. brudnica mniszka

pojawiła się na powierzchni 3533,50 ha, zwalczanie prowadzono na 1657,15 ha. W trakcie prac taksacyjnych nie zarejestrowano uszkodzeń ze strony owadów.

Szkody powodowane przez ssaki. Ssaki wyrządzają w lesie dość istotne szkody. Są one powodowane głównie przez jeleniowate (jelenie, sarny, daniela, łosie) oraz gryzonie. Na uszkodzenia ze strony zwierzyny płowej narażone są uprawy i młodniki w okresie przerwy w wegetacji roślin. W ciągu ostatnich około 10-ciu lat wraz z poprawą kondycji populacji bobra europejskiego pojawiły się nieznane dotychczas problemy związane z jego „działalnością”. Jak dotąd na terenie Nadleśnictwa Parciaki szkody spowodowane przez bobry takie jak zalewanie lub podtapianie drzewostanów są stosunkowo nieduże. Odnotowano je jako uszkodzenia wodne na powierzchni 8,63 ha.

Szkody powodowane przez patogeniczne grzyby. Największe zagrożenie ze strony pasożytniczych grzybów stanowi głównie osutka sosnowa, a także ze względu na dużą powierzchnię drzewostanów na gruntach porolnych (3454,25 ha) głównie huba korzeniowa oraz opieńka miodowa.

Powierzchnie, na których odnotowano występowanie patogenicznych grzybów w kolejnych latach zostały przedstawione poniżej:

opieńka miodowa

Rok	Powierzchnia występowania w ha		
	drzewostany		
	szkółka	do 20 lat	powyżej 20 lat
1999	-	79,0	143,0
2000	-	49,0	23,5
2001	-	97,0	652,0
2002	-	89,0	504,0
2003	-	55,0	247,0
2004	-	21,0	95,0
2005	-	53,0	-
2006	-	28,0	4,0
2007	-	26,0	4,0
2008	-	4,0	-

korzeniowiec wieloletni

Rok	Powierzchnia występowania w ha drzewostany		
	szkółka	do 20 lat	powyżej 20 lat
1999	-	-	245
2000	-	32	251
2001	-	10	254
2002	-	47	328
2003	-	33	239
2004	-	37	230
2005	-	-	134
2006	-	-	76
2007	-	-	69
2008	-	-	49

Od szeregu lat obserwowane są problemy zdrowotne występujące wśród liściastych gatunków drzew lasotwórczych. Najbardziej widoczne jest zamieranie jesionów i dębów, lecz pojawiają się również problemy z brzozą, a ostatnio także z olchą.

zamieranie brzozy

Rok	Powierzchnia występowania w ha drzewostany		
	szkółka	do 20 lat	powyżej 20 lat
2000	-	-	1,50
2001	-	-	1,50
2005	-	0,12	-

Zjawisko zamierania jesionów w uprawach, młodnikach, drągowinach i w starszych klasach wieku odnotowywane jest już od kilkunastu lat. Skala zamierania jest duża i jak dotąd nie zaobserwowano ustępowania zachodzących procesów. Szczególnie podatne na zamieranie są drzewostany w I klasie wieku.

Przyczyny zjawiska zamierania jesionów ciągle nie zostały jeszcze ustalone w sposób ostateczny. Najprawdopodobniej na zamieranie jesionów wpływa spłot wielu czynników środowiskowych, takich jak susza, przymrozki, obniżenie poziomu wód gruntowych.

Dane z terenu Nadleśnictwa Parciaki:

zamieranie jesionu

Rok	Powierzchnia występowania w ha drzewostany		
	szkółka	do 20 lat	powyżej 20 lat
2000	-	-	2,0
2001	-	-	3,0
2002	-	-	5,4
2003	-	-	6,5
2004	-	4,0	5,0
2006	-	-	12,6
2007	-	24,4	40,2
2008	-	3,3	17,0

Tabela XII Zestawienie powierzchni według stopnia uszkodzeń drzewostanów

Rodzaj uszkodzenia	Stopień uszkodzenia			Razem
	1 (11-25%)	2 (26-60%)	3 (pow.60%)	
	Powierzchnia uszkodzeń ha			
1	2	3	4	5
Grzyby	79,38	9,99	1,00	90,37
Pożary	2,67	-	-	2,67
Wodne	7,27	1,36	-	8,63
Zwierzyna	203,76	37,84	-	241,60
Łącznie	293,08	49,19	1,00	343,27

3.2.4. Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji planów urządzenia lasu

Gospodarka leśna w Lasach Państwowych oparta jest o tworzone indywidualnie dla każdego nadleśnictwa plany urządzenia lasu. Aktualny stan lasów oraz występująca w nich różnorodność siedlisk przyrodniczych i gatunków wynika w dużej mierze z prowadzenia planowej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej opartej o plany urządzenia lasu.

Wartość planów urządzenia lasu wynika między innymi z następujących przesłanek:

- części opisowe planów u.l. zawierają dane historyczne umożliwiające śledzenie zmian na obszarze objętym planem na przestrzeni długich okresów czasu,
- plan u.l. zawiera część inwentaryzacyjną - opis taksacyjny, w którym znajduje się szczegółowy opis lasu, jego stanu i zmian w nim zachodzących,
- integralną częścią planu są różnego rodzaju mapy wizualizujące część opisową,
- w opisach taksacyjnych i programach ochrony przyrody dla nadleśnictw znajdują się opisane w uporządkowany sposób wyniki unikalnych inwentaryzacji przyrodniczych, lokalizacja obiektów chronionych, opis ich stanu i zalecane sposoby ochrony,

- metody i sposoby realizacji ochrony (zalecane lub obligatoryjne) odnoszące się do konkretnego nadleśnictwa i konkretnych przedmiotów ochrony są konsultowane ze specjalistami (botanikami, ornitologami, entomologami itd.) albo też zostały zaczerpnięte z uznanych poradników lub innych źródeł,
- zawarte w planie wskazania gospodarcze określają sposób postępowania na kolejny okres gospodarczy przy jednoczesnej możliwości przewidzenia w istotnym stopniu konsekwencji tych działań,
- plany u.l. opierają się na wielopokoleniowej wiedzy leśników i przyrodników - same w sobie stanowią źródło specjalistycznej wiedzy, która może być udostępniana wielu instytucjom i społeczeństwu,
- zunifikowany sposób zbierania, agregowania, analizy i tworzenia baz danych w ramach planów u.l. umożliwia łatwe korzystanie z tych zasobów.

Brak realizacji planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa spowoduje:

- działanie wbrew prawu – podstawą prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej jest zatwierdzony przez właściwego ministra plan urządzenia lasu,
- utratę kontroli nad działaniami dokonywanymi w lesie, a co za tym idzie stanem lasu i procesami w nim zachodzącymi, utrata kontroli prowadzi do rabunkowej gospodarki,
- niemożność ochrony wielu obiektów i przedmiotów ochrony (w planach u.l. znajdują się szczegółowe informacje o chronionych obszarach, siedliskach, roślinach i zwierzętach, o ich dokładnym położeniu i formie ochrony),
- zagrożenie trwałości lasu – w przypadku pozyskania drewna w rozmiarze przekraczającym zadania planowe,
- starzenie się drzewostanów, pogorszenie ich stanu sanitarnego i zdrowotnego – w przypadku niewielkiego pozyskania drewna,
- brak realizacji zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych to brak poprawy stabilności i bioróżnorodności lasu,
- ograniczenie dostępności drewna i produktów drewnopochodnych niezbędnych do zaspokajania potrzeb społeczeństwa,
- ograniczenie zatrudnienia lub utratę pracy dla osób zatrudnionych w leśnictwie i wielu branżach od niego zależnych.

3.3. Obiekty podlegające ochronie

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Parciaki znajdują się: rezerwat przyrody, obszary Natura 2000, użytek ekologiczny, pomniki przyrody, chronione rośliny i zwierzęta.

3.3.1. Istniejące formy ochrony przyrody w zasięgu nadleśnictwa

Rezerwat przyrody. W zasięgu Nadleśnictwa Parciaki znajduje się jeden rezerwat przyrody istniejący. Jest to rezerwat częściowy „Zwierzyniec” – o ogólnej powierzchni 40,42 ha. Zakres zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody ustala plan ochrony rezerwatu lub Regionalny Konserwator Przyrody. W związku z tym w planie urządzenia lasu dla nadleśnictwa dla tego obiektu wpisano zalecenia ochronne z aktualnego planu ochrony rezerwatu. Plan ochrony rezerwatu jest ważny do 2020 r.

Chronione rośliny - na gruntach nadleśnictwa stwierdzono występowanie 7 gatunków grzybów objętych ochroną ścisłą, 1 gatunku porostu i 1 gatunku mchu znajdujących się pod ochroną ścisłą oraz 20 gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną ścisłą, 14 gatunków objętych ochroną częściową.

Rośliny naczyniowe objęte ścisłą ochroną gatunkową odnotowane na terenie nadleśnictwa: arnika górską - *Arnica Montana*, bagno zwyczajne - *Ledum palustre*, goździk piaskowy - *Dianthus arenarius*, kruszczyk szerokolistny - *Epipactis helleborine*, lilia złotogłów - *Lilium martagon*, mącznica lekarska - *Arctostaphylos uva-ursi*, orlik pospolity - *Aquilegia vulgaris*, paprotka zwyczajna - *Polypodium vulgare*, podkolan biały - *Platanthera bifolia*, pomocnik baldaszkowy - *Chimaphila umbellata*, przylaszczka pospolita - *Hepatica nobilis*, sasanka łąkowa - *Pulsatilla pratensis*, sasanka otwarta - *Pulsatilla patens*, storczyk szerokolistny - *Ochris latifolia*, śnieżyczka przebiśnieg - *Galanthus nivalis*, wawrzynek wilczelyko - *Daphne mezereum*, widlak jałowcowaty - *Lycopodium annotinum*, widlak goździsty - *Lycopodium clavatum*, widlicz spłaszczony - *Diphasiastrum complanatum*, zawilec wielkokwiatowy - *Anemone sylvestris*.

Chronione zwierzęta

Owady - na terenie nadleśnictwa, stwierdzono występowanie objętych ścisłą ochroną gatunkową: czerwończyka nieparka - *Lycaena dispar* (3 stanowiska); trzepli zielonej - *Ophiogomphus cecilia* (stanowisko); zalotki większej (3 stanowiska). Wymienione owady

znajdują się na liście gatunków w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto stwierdzono występowanie takich gatunków objętych ochroną ścisłą jak: biegacz polny - *Carabus arvensis*, biegacz skórzasty - *Carabus coriaceus*, biegacz granulowany - *Carabus granulatus*, biegacz ogrodowy - *Carabus hortensis*, biegacz fioletowy - *Carabus violaceus*, paż żeglarz - *Iphiclides podalirius*.

Płazy i gady - z gatunków znajdujących się w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej w zasięgu nadleśnictwa odnaleziono traszkę grzebieniastą (kod 1166) - *Triturus cristatus* i kumaka nizinny (kod 1188) - *Bombina bombina*.

Ponadto stwierdzono występowanie takich gatunków objętych ochroną ścisłą jak: traszka zwyczajna - *Triturus vulgaris*, grzebiuszka ziemna - *Pelobates fuscus*, ropucha szara - *Bufo bufo*, ropucha zielona - *Bufo viridis Laurenti*, rzekotka drzewna - *Hyla arborea*, żaba śmieszka - *Rana ridibunda*, żaba trawna - *Rana temporaria*, jaszczurka zwinka - *Lacerta agilis linnaeus*, jaszczurka żyworodna - *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny - *Anguis fragilis linnaeus*, zaskroniec zwyczajny - *Natrix natrix*, żmija zygzakowata - *Vipera berus*.

Ptaki - na terenie nadleśnictwa znajdują się stanowiska gatunków ptaków objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania: bocian czarny – 1 stanowisko i orlik krzykliwy – 2 stanowiska. Ogółem stwierdzono występowanie 184 gatunków ptaków, z czego 166 gatunków jest objętych ochroną ścisłą.

Ssaki - z występujących tutaj ssaków przede wszystkim należy wymienić te z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: bóbr europejski - *Castor fiber*, wilk – *Canis lupus* i wydra - *Lutra lutra*, a następnie objęte ochroną ścisłą: jeż zachodni - *Erinaceus europaeus*, ryjówka aksamitna - *Sorex araneus*, gacek wielkouchy - *Plecotus auritus*, karlik malutki - *Pipistrellus pipistrellus*, wiewiórka - *Sciurus vulgaris*, gronostaj - *Mustela erminea*, łasica - *Mustela nivalis*.

Pomniki przyrody - w zasięgu nadleśnictwa znajduje się 6 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa oraz grupa jałowców o parametrach, kwalifikujących je jako pomniki oraz pojedyncze głazy.

3.3.2. Obszary Natura 2000 w zasięgu nadleśnictwa

Na terenie Nadleśnictwa Parciaki znajdują się: część obszaru objętego ochroną w ramach Dyrektywy Ptasiej (OSO), a mianowicie PLB140005 - Doliny Omulwi i Płodownicy – o powierzchni 34 386,66 ha (fragment w zasięgu nadleśnictwa obejmuje

powierzchnię 20 241,28 ha, w tym na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Parciaki 836,82 ha) oraz obszar objęty ochroną w ramach Dyrektywy Siedliskowej PLH140052 – Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe – 2 214,10 ha (w całości położony w zasięgu nadleśnictwa, w tym na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Parciaki 2143,99 ha).

PLB140005 Doliny Omulwi i Płodownicy

Obszar specjalnej ochrony ptaków o powierzchni 34 386,66 ha w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki zajmuje areal 20 241,28 ha, co stanowi 58,86% całej ostoi. Obszar Doliny Omulwi i Płodownicy został ustanowiony rozporządzeniem Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. 2004 nr 229, poz. 2313). Obejmuje on doliny dwóch małych rzek płynących przez Równinę Kurpiowską oraz pasy wydym przedzielających te doliny, jak również rozległe nadrzeczne torfowiska, przylegające do nich obszary leśne i tereny stanowiące mozaikę krajobrazu rolniczego z dominującym udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk. W skład obszaru wchodzi znacząca część doliny Omulwi (od Wielbarka do Ostrołęki), z wyłączeniem krótkiego odcinka ujściowego. W górnym biegu w granicach obszaru (od Wielbarka do granicy woj. warmińsko – mazurskiego z woj. mazowieckim) dolina jest wąska i otoczona na znacznym fragmencie wałem przeciwpowodziowym. W środkowym biegu dolina zachowała najbardziej naturalny charakter – meandrujące koryto oraz rozległe wilgotne łąki. Dolina Płodownicy, to rozległe tereny zmeliorowanych łąk. Około 25% tego obszaru zajmują lasy. Na wydmach i skrajach dolin są to głównie monokultury sosnowe, a w obniżeniach bory mieszane i łęgi. Większe kompleksy leśne znajdują się w północnej części ostoi i są to głównie monokultury sosnowe poprzecinane polami.

Ponieważ informacje zamieszczone w SDF o liczebności, a także o występowaniu niektórych gatunków ptaków okazały się niezgodne z rzeczywistością (Dane zebrane w trakcie inwentaryzacji w latach 2007-2008 są inne), to nie można ich wziąć pod uwagę w niniejszym opracowaniu.

Według danych uzyskanych z RDOŚ w Warszawie dolina jest ważną ostoją lęka (co najmniej 100 par), kraski (5-6 par) i derkacza (196-210 samców). Jesienią odbywają się tu zloty żurawi, osiągające do 1100 osobników. Podczas wędrówek otwarte tereny torfowisk,

łąki, płytkie rozlewiska i muliste miejsca nad rzeką są żerowiskiem dla ptaków wodno-błotnych.

Na podstawie inwentaryzacji ornitologicznej przeprowadzone w latach 2007-2008 jako gatunki kwalifikujące lub będące bliskimi poziomowi kwalifikacji OSOP „Doliny Omulwi i Płodownicy” uznano:

- Derkacz – *Crex crex* – liczebność oceniono na 196-215 samców,
- Kraska – *Coracias garrulus* – liczba par lęgowych 5-6,
- Lelek – *Caprimulgus europaeus* – liczba par lęgowych co najmniej 100,
- Żuraw – *Grus grus* – na zlotowisku naliczono około 1100 osobników, liczba par lęgowych 71-90,
- Świergotek polny – *Anthus campestris* – co najmniej 120 par lęgowych,
- Lerka – *Lullula arborea* – około 400 par lęgowych,
- Łabędź krzykliwy – *Cygnus Cygnus* – 30-35 par,
- Kropiatka – *porzana porzana* – 17 stanowisk,
- Błotniak łąkowy – *Cirrus pygargus* – 8-11 par lęgowych,
- Bocian biały – *Ciconia ciconia* – 125 par lęgowych,
- Kulik wielki – *Numenius arquata* – 46-56 par lęgowych.

Rangę kwalifikacyjną straciły: rybołów i gadożer.

Charakterystyka drzewostanów w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy została zawarta w poniższych tabelach.

Tabela XIII Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	jednogatunkowe	94,19	370,00	66,05	530,24	66,3
		11406	77112	17502	106021	72,3
	dwugatunkowe	95,18	87,61	8,84	191,63	24,0
		5550	18005	3077	26633	18,2
	trzygatunkowe	29,94	32,38	1,69	64,01	8,0
		2559	9081	429	12068	8,2
	czter- i więcej gatunkowe	8,52	5,53	0,00	14,05	1,8
		304	1547	0	1851	1,3

Tabela XIV Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	jednopiętrowe	227,83	495,52	73,05	796,40	99,6
		19819	105745	20783	146347	99,8
	dwupiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	0,00	0,00	3,53	3,53	0,4
		0	0	226	226	0,2

Drzewostany w zasięgu PLB140005 pochodzą głównie z zalesień i odnowień sztucznych (86,3%) oraz w niewielkim stopniu z odnowień naturalnych (z samosiewu) – 13,7%. Charakterystykę ich pochodzenia przedstawia tabela zamieszczona poniżej:

Tabela XV Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	z samosiewu	11,86	77,54	19,94	109,34	13,7
		1397	17632	4832	23861	16,3
	z sadzenia	215,97	417,98	56,64	690,59	86,3
		18422	88113	16176	122711	83,7
	brak informacji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0

Tabela XVI Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie - w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	brak	200,95	406,45	63,97	671,37	83,9
	słabe	25,25	76,11	12,61	113,97	14,2
	średnie	1,63	12,96	0,00	14,59	1,8
	mocne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Stopień borowacenia mocny w ogóle nie został stwierdzony na obszarze w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, zupełny jego brak stwierdzono na 671,37,76 ha, co stanowi 83,9% powierzchni leśnej PLB140005 w zasięgu nadleśnictwa.

Siedliska zdegradowane i silnie zdegradowane nie wystąpiły. Natomiast siedliska zachowane w stanie naturalnym stwierdzono na 52,61 ha, co stanowi 6,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Tabela XVII Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg grup typów siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych - w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ miąższość				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	80,0
Nadleśnictwo PARCIAKI	bory	naturalne	2,05	6,15	13,64	21,84	2,7
			162	1211	4154	5526	3,8
		zniekształcone	163,27	358,82	47,91	570,00	71,3
			13873	68479	11827	94179	64,3
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	bory mieszane	naturalne	8,49	0,00	0,00	8,49	1,1
			714	0	0	714	0,5
		zniekształcone	42,48	77,03	13,79	133,30	16,7
			4035	21809	4711	30555	20,8
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	lasy mieszane	naturalne	2,43	14,78	0,00	17,21	2,2
			7	3980	0	3987	2,7
		zniekształcone	6,92	32,01	1,24	40,17	5,0
			871	8840	316	10027	6,8
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	lasy	naturalne	2,19	0,00	0,00	2,19	0,3
			158	0	0	158	0,1
		zniekształcone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	ogółem	naturalne	15,16	23,81	13,64	52,61	6,6
			1041	5693	4154	10888	7,4
		zniekształcone	212,67	471,71	62,94	747,32	93,4
			18778	100052	16854	135685	92,6
		zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0

Na obszarze Doliny Omulwi i Płodownicy w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki nie stwierdzono drzewostanów z panującym gatunkiem obcym.

PLH140052 Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni – 2 214,10 ha w całości znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, w obrębie południowej części sandru mazurskiego. Na gruntach nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 2199,77 ha. Pozostałe 14,33 ha zajmują drogi publiczne oraz niewielkie powierzchnie innych gruntów przylegających do LP. Na obszarze w 96% zajęтым przez lasy prowadzona jest typowa gospodarka leśna. Dominującym typem siedliskowym jest bór świeży, a gatunkiem panującym w zróżnicowanych wiekowo drzewostanach jest sosna. Ostoję utworzono ze względu na ochronę sasanki otwartej – *Pulsatilla patens*, tworzącej na tym terenie silną populację. Spośród typów siedlisk wymienionych w załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej występują tutaj: sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum*) i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum* – 2% pokrycia (stopień reprezentatywności B), łągi olszowe – 0,20% pokrycia (stopień reprezentatywności D) oraz wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (stopień reprezentatywności D).

Tabela XVIII Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG na obszarze Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe (PLH140052) w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień reprezent.	Względna pow.	Stan zachow.	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7
2330	wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi		D			
91E0	łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenionglutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe	0,20	D			
91T0	sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>) i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>	2,00	B	C	B	C

Tabela XIX Gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG na obszarze Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe (PLH140052)

Kod	Nazwa	Populacja	Ocena znaczenia obszaru			
			Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6	7
1477	<i>Pulsatilla patens</i> (sasanka otwarta)	> 20 os.	C	A	C	C

Charakterystyka drzewostanów w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy została zawarta w poniższych tabelach.

Tabela XX Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	jednogatunkowe	309,03	857,78	487,30	1654,11	78,0
		39118	202181	145064	386362	89,1
	dwugatunkowe	295,02	46,67	33,59	375,28	17,7
		13669	11508	10890	36067	8,3
	trzygatunkowe	47,83	18,49	6,15	72,47	3,4
		2159	5152	1817	9128	2,1
	czter- i więcej gatunkowe	13,67	3,04	1,67	18,38	0,9
		839	798	421	2057	0,5

Tabela XXI Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	jednopiętrowe	665,55	925,98	527,94	2119,47	100,0
		55785	219639	158135	433558	100,0
	dwupiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	0,00	0,00	0,77	0,77	0,0
		0	0	57	57	0,0

Drzewostany w zasięgu PLH140052 pochodzą głównie z zalesień i odnowień sztucznych (95,3%) oraz w niewielkim stopniu z odnowień naturalnych (z samosiewu) – 4,7%. Charakterystykę ich pochodzenia przedstawia tabela zamieszczona poniżej:

Tabela XXII Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] wg pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	z samosiewu	8,44	31,17	60,23	99,84	4,7
		1357	8290	18787	28434	6,6
	z sadzenia	657,11	894,81	468,48	2020,40	95,3
		54428	211348	139405	405181	93,4
	brak informacji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0

Tabela XXIII Zestawienie powierzchni [ha] wg form degeneracji lasu – borowacenie - w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo PARCIAKI	brak	633,64	881,00	504,68	2019,32	95,2
	słabe	30,38	44,98	24,03	99,39	4,7
	średnie	1,53	0,00	0,00	1,53	0,1
	mocne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Stopień borowacenia mocny w ogóle nie został stwierdzony na obszarze w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, zupełny jego brak stwierdzono na 2019,32 ha, co stanowi 95,2% powierzchni leśnej PLH140052 w zasięgu nadleśnictwa.

Siedliska zdegradowane i silnie zdegradowane nie wystąpiły. Natomiast siedliska zachowane w stanie naturalnym stwierdzono na 1315,31 ha, co stanowi 62,0% powierzchni leśnej PLH140052 w zasięgu nadleśnictwa.

Tabela XXIV Zestawienie powierzchni [ha] i miaższości [m³] wg grup typow siedliskowych, stanu siedliska i grup wiekowych - w zasięgu obszaru Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Powierzchnia/ m ia ższ o ć				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8
Nadleśnictwo PARCIAKI	bory	naturalne	337,77	497,36	381,80	1216,93	57,4
			31450	117411	113187	262048	60,4
		znicksztalcone	251,32	365,03	116,94	733,29	34,6
			19001	83375	35095	137471	31,7
		zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	bory mieszane	naturalne	42,55	27,93	7,67	78,15	3,7
			2916	8670	2496	14082	3,2
		znicksztalcone	18,52	31,57	12,82	62,91	3,0
			1287	9249	4236	14773	3,4
		zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	lasy mieszane	naturalne	7,89	0,00	3,54	11,43	0,5
			742	0	1002	1744	0,4
		znicksztalcone	4,11	0,00	0,00	4,11	0,2
			87	0	0	87	0,0
		zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	lasy	naturalne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		znicksztalcone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
	ogółem	naturalne	391,07	525,29	398,95	1315,31	62,0
			35409	126082	118861	280351	64,7
		znicksztalcone	274,48	400,69	129,76	804,93	38,0
			20376	93557	39331	153264	35,3
		zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0
		silnie zdegardowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
			0	0	0	0	0,0

Na obszarze Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki nie stwierdzono drzewostanow z panujacym gatunkiem obcym.

3.3.3. Inne lasy chronione

Na podstawie Zarządzenia nr 23 z dn. 18 sierpnia 2008 r. oraz Zarządzenie nr 24 z dn. 26 sierpnia 2008 r. wydanego przez Dyrektora RDLP w Olsztynie wdrożono zasady ochrony zasobów rozkładającego się drewna w wybranych ekosystemach leśnych oraz procedury wyznaczania i konsultacji społecznych Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych - HCVF (High Conservation Value Forests) zgodnie ze standardami FSC adaptowanymi do warunków polskich.

W związku z powyższymi zarządzeniami na terenie Nadleśnictwa Parciaki wyodrębniono lasy o szczególnych walorach przyrodniczych. W ich skład weszły:

- a) Lasy posiadające globalne, regionalne lub narodowe znaczenie pod względem koncentracji wartości biologicznych, a w tym:
 - ostoje zagrożonych i ginących gatunków, do których zaliczono - miejsca gniazdowania 2 gatunków ptaków objętych ochroną strefową na 3 stanowiskach (orlik krzykliwy, bocian czarny).
 - ostoje chroniące zasoby rozkładającego się drewna oraz organizmy z nim związane (powierzchnie referencyjne) wyznaczone zostały na powierzchni 605,89 ha. Ostoje objęły obszary położone na siedliskach borów lasów bagiennych, tereny trwale podtopione lub ze szkodami powodowanymi przez bobry, strefy ekotonowe nad brzegami rzek, bagien i torfowisk.
- b) Lasy pełniące funkcje w sytuacjach krytycznych, w tym: lasy wodochronne na siedliskach bagiennych oraz lasy glebochronne.

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię lasów ochronnych i kategorie ochronności przyjęte w planie urządzenia lasu na podstawie wykazu lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne w Nadleśnictwie Parciaki.

Tabela XXV Zestawienie kategorii lasu nadleśnictwa

Lp.	Kategoria lasu	Powierzchnia w ha	
		ha	%
1	2	3	4
1	Rezerваты	39,76	0,33
2	Glebochronne	124,36	1,04
3	Wodochronne	827,75	6,91
4	Wodochr. - cenne fragm. rodz. przyr.	93,65	0,78
5	Wodochronne - nasienne wyłączone	12,31	0,10
6	Wodochronne - ostoje zwierząt chron.	16,12	0,13
7	Cenne fragmenty rodzimej przyrody	2 913,47	24,32
8	Cenne fragm. rodz. przyr. - nas. wyl.	9,74	0,08
9	Cenne fragm. rodz. przyr.- ochron. miast	7,22	0,06
10	Badawcze i doświadczalne	439,29	3,67
11	Nasienne wyłączone	18,05	0,15
12	Ostaje zwierząt chronionych	8,27	0,07
13	Ochronne miast	46,61	0,39
14	Lasy ochronne (razem 2 - 14)	4 516,84	37,70
15	Lasy gospodarcze	7 424,41	61,97
	Razem	11 981,01	100,00

Obszary Natura 2000 w części znajdującej się na gruntach Lasów Państwowych zostały zakwalifikowane do lasów stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody.

3.3.4. Walory historyczno-kulturowe

Szczególny krajobraz kulturowy jaki na przestrzeni wieków wykształcił się na tych terenach widoczny jest w zachowanych do dzisiaj układach wsi, dawnych traktach, którymi biegnie wiele współczesnych dróg oraz ocalałych obiektach zabytkowych.

Obiekty zabytkowe znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa Parciaki:

- pododdz. 168a - wpisany do rejestru zabytków cmentarz wojenny żołnierzy niemieckich i rosyjskich poległych w 1916 r.,

- rozproszone na terenie nadleśnictwa pojedyncze mogiły w pododdz.: 194b, 198g, 200h, 245d, 249b, 443a, 543d,
- 13 obiektów architektonicznych, które powstały przed 1939 r.: siedziba przedwojennego Nadleśnictwa Pruskołęka w oddz. 71; siedziba leśnictwa Rupin (przed wojną tzw. sekretarzówka z 1938 r.) w oddz. 181; siedziba leśnictwa Chorzele z 1927 r. w oddz. 13; dawna gajówka leśnictwa Chorzele z 1936 r. w oddz. 13; budynek biurowy nadleśnictwa z 1928 r. w oddz. 181; dawna gajówka z 1934 r. w oddz. 205; dawna gajówka z 1924 r. w oddz. 205; siedziba leśnictwa Jastrząbka z 1880 r. w oddz. 365.

3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska

Najważniejsze problemy dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego jako całości są tymi samymi, które stanowią zagrożenia dla środowiska leśnego.

Największa ilość problemów, które powodują istotne trudności w ochronie zasobów przyrody jest związana z gospodarczą działalnością człowieka, ale też bardzo duże znaczenie mają występujące zjawiska naturalne. Do najbardziej istotnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego na potencjalnych obszarach ochrony siedlisk w zasięgu nadleśnictwa Parciaki należą:

- Zmiany stosunków wodnych. Znaczna część tych zmian jest indukowana przez człowieka. Są to przede wszystkim jednostronne melioracje wodne, które prowadzą do odwodnień meliorowanych terenów. Obecnie dają o sobie znać melioracje przeprowadzone kilkadziesiąt lat temu. Ich skutkiem jest znacznie przyspieszona sukcesja torfowisk w kierunku zbiorowisk leśnych, osuszanie i eutrofizacja borów i lasów bagiennych. Duży udział w osuszaniu siedlisk wilgotnych mają również czynniki naturalne. W Polsce północno-wschodniej w latach 1992-1995, 2000-2003 oraz w 2005 r. odnotowano mniejszą niż dotąd ilość opadów, skutkiem tego na terenach tych panowała dotkliwa susza. Na terenie Północnego Mazowsza w ciągu ostatnich 30 lat poziom wód gruntowych obniżył się o 2-3 metry. Sytuacja ta spowodowała znaczne osłabienie drzewostanów.
- Zaniechanie działania w niektórych wypadkach również może być przyczyną kłopotów z utrzymaniem populacji chronionych siedlisk i gatunków np. ekstensywna gospodarka pastwiskowa, zaprzestanie użytkowania gruntów rolnych.

- Bardzo istotnym zagrożeniem przede wszystkim dla siedlisk leśnych są pożary. Ten rodzaj destrukcyjnej działalności człowieka na terenie lasów jest odczuwalny w największym stopniu latem i jesienią. Powodem ich powstawania są ludzie.
- Wydeptywanie niektórych fragmentów lasu, niszczenie ściółki leśnej i płoszenie zwierzyny jest wynikiem nadmiernej presji turystycznej. Każde siedlisko ma określoną wytrzymałość na eksploatację i jego nadmierna eksploatacja powoduje zniszczenia.
- Wywożenie śmieci i wylwanie nieczystości do lasu jest częstą praktyką zarówno okolicznych mieszkańców jak i osób przyjezdnych. Zaśmiecanie są lasy na obszarze całego nadleśnictwa. W tym wypadku należy oczekiwać rozwiązań strukturalnych indukowanych przez władze województwa i podejmowanych przez władze poszczególnych gmin.
- Spośród czynników natury biotycznej, które sprawiają największe problemy w środowisku leśnym największymi są problemy zdrowotne liściastych gatunków drzew lasotwórczych. Najbardziej widoczne jest zamieranie jesionów i dębów, lecz pojawiły się również problemy z brzozą, a ostatnio także z olchą. Przyczyny tych zjawisk nie zostały dotąd wykryte i jednoznacznie określone.

Problemem jest wybór tego co i w jaki sposób chronić. Czy przedmiotem ochrony mają być konkretne obiekty czy określone procesy. Czy ochrona ma być zachowawcza, utrzymująca jak najdłużej określony stan czy czynna, wyprzedzająca i stymulująca określone procesy. Niektóre siedliska oraz gatunki wymagają ochrony czynnej. Konieczność ochrony czynnej jest często uzależniona od stanu chronionego przedmiotu i od sytuacji. W tej dziedzinie daje się odczuć brak wypracowanych standardów postępowania (z uwzględnieniem odpowiedniego marginesu zmienności) oraz zdecydowanych działań. Niekiedy ochrona bierna (brak działań) jest zgubna dla przedmiotu ochrony (np. utrzymanie świetlistej dąbrowy wymaga czynnej i przemyślanej gospodarki leśnej).

Sposoby ochrony przyjęte w planie urządzenia lasu wynikają z przyjętych i wprowadzonych w życie przepisów prawa, regulujących ramowo zakres i sposób ochrony przyrody.

3.5. Zagrożenia według standardowych formularzy danych dla obszarów Natura 2000

W większości wypadków zjawiska zagrażające poszczególnym ekosystemom i gatunkom wymienione w standardowych formularzach danych dla obszarów Natura 2000 są podobne do czynników zagrażających środowisku leśnemu.

Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB140005 Doliny Omulwi i Płodownicy

Dla powyższego obszaru do rozpatrzenia przyjęto zagrożenia wymienione w „Zestawieniu wyników inwentaryzacji ptaków na obszarze Natura 2000 Doliny Omulwi i Płodownicy” dostarczonym przez RDOŚ w Warszawie. Są one następujące:

a) zagrożenia zewnętrzne

- intensyfikacja rolnictwa – zjawisko to dotyczy drastycznego zwiększenia ilości sztuk bydła mlecznego wypasanego na jednostce powierzchni użytków zielonych oraz związanego z tym wzrostu poziomu nawożenia organicznego i mineralnego,
- zabudowa – zabudowywanie terenów cennych przyrodniczo (głównie dolin rzecznych) – nasilenie tego zjawiska w ostatnich latach; wykupywanie działek w dolinie Omulwi, na których stawiane są domki letniskowe,
- polowania – na jedynym na terenie OSOP kompleksie stawów rybnych Gutocha – jesienne polowania na tym obiekcie wypłaszają nocujące tutaj żurawie,
- prace hydrotechniczne w obrębie dolin rzecznych – niezgodna z potrzebami ochrony ptaków gospodarka wodna; niekontrolowane prace melioracyjne, które mogą ograniczyć spontaniczne meandrowanie rzeki oraz zlikwidować naturalne tereny zalewowe,
- wycinanie alei, zadrzewień śródpolnych oraz pojedynczych drzew prowadzi do zanikania związanych z tym typem środowiska gatunków ptaków.

b) zagrożenia wewnętrzne

- drapieżnictwo – występuje na całym obszarze OSOP; zagrożeniem są walęsające się psy i koty, a także norka amerykańska oraz liczna populacja lisa i ptaków krukowatych.

Zaprojektowane w planie urządzenia lasu czynności gospodarcze nie zostały wymienione jako zagrożenie dla integralności obszaru.

Czynności gospodarcze w planie urządzenia lasu zostały zaprojektowane po zapoznaniu się z wynikami inwentaryzacji ptaków na obszarze Natura 2000 Doliny Omulwi i Płodownicy. W miarę możliwości starano się uwzględnić w planie urządzenia lasu zagrożenia mogące wynikać z prowadzenia gospodarki leśnej. Zalecono wykaszanie łąk w sposób umożliwiający ptakom ucieczkę. Wprowadzono zapis o konieczności pozostawiania drzew dziuplastych w lesie. Jest to działanie odnoszące się do wszystkich gatunków zwierząt wykorzystujących dziuple, występujących w zasięgu nadleśnictwa. Wyznaczono również powierzchnie referencyjne stanowiące ostoje organizmów roślinnych i zwierzęcych związanych z rozkładającym się drewnem, na których pozostawiane jest martwe drewno.

Zaprojektowane w planie urządzenia lasu czynności gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla trwałości obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy.

Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH140052 – Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe

Zagrożenia według SDF:

- eutrofizacja siedlisk – obecnie jest to zagrożenie potencjalne,
- masowe wkraczanie do zbiorowisk borowych traw, a szczególnie *Deschampsia flexuosa*.

Zaprojektowane w planie urządzenia lasu czynności gospodarcze nie zostały wymienione w SDF-ie jako zagrożenie, ani też nie będą naruszały jego integralności czy trwałości.

3.6. Cele i metody ochrony środowiska

W projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Parciaki uwzględniono priorytetowe cele ochrony środowiska wynikające z porozumień i aktów prawnych na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Przyjęta przez Polskę na podstawie międzynarodowych konwencji i wprowadzona do prawa krajowego zasada zrównoważonego rozwoju polega na równorzędnym traktowaniu racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. Podstawowym założeniem planu urządzenia lasu jest zachowanie trwałości lasu, jego ochrona, dbałość o odpowiedni stan i powiększanie zasobów drzewnych. Jednocześnie, dzięki utrzymywaniu i powiększaniu zasobów leśnych kraj nasz ma pozytywny wpływ na bilans węgla, pochłanianie CO₂ i ograniczanie efektu cieplarnianego. Poza tym selektywna i oparta o inwentaryzację planowa gospodarka leśna zabezpiecza istniejącą bioróżnorodność na obszarach leśnych.

Dyrektywy wspólnotowe w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz w sprawie ochrony siedlisk dzikiej fauny i flory (dyrektywa ptasia i habitatowa) znalazły swoje odzwierciedlenie w utworzeniu obszarów Natura 2000. Projekt planu urządzenia lasu uwzględnia w swoich zapisach cele przyświecające powołaniu tych obszarów, uwzględniając jednocześnie zasady postępowania z przedmiotami ochrony na tych obszarach.

Krajowe prawo ochrony przyrody i środowiska (ustawa o ochronie przyrody, ustawa o ochronie środowiska, rozporządzenia wykonawcze) ma w projekcie planu u.l. także swoje odzwierciedlenie. Wszystkie wymienione w ustawie formy ochrony przyrody, a zinwentaryzowane w nadleśnictwie są odpowiednio opisane i traktowane. Projektowane w planie działania uwzględniają cele i sposoby ochrony dla poszczególnych, chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody obiektów. Projekt planu zawiera m.in. szczegółowe informacje dotyczące występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, położenia obszarów chronionych.

Podczas opracowywania planu urządzenia lasu wzięto pod uwagę ochronę gatunkową zinwentaryzowanych roślin i zwierząt oraz zachowanie w dobrym stanie siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000.

Ochronie bioróżnorodności sprzyja zaprojektowany w planie urządzeniowym sposób postępowania hodowlanego. Tam, gdzie było możliwe odnowienie naturalne zastosowano odpowiednie rodzaje rębni sprzyjające takiemu odnowieniu. Prowadzona gospodarka selekcyjna prowadzi do odnawiania lasu gatunkami pożądanymi wiadomego pochodzenia i odpowiedniej jakości. Zaprojektowane zabiegi pielęgnacyjne mają zapewnić odpowiedni stan sanitarny i zdrowotny lasu. Jednocześnie wyznaczone zostały ostoje chroniące zasoby rozkładającego się drewna oraz organizmy z nim związane (powierzchnie referencyjne). Siedliska wilgotne w celu zachowania ich zdolności retencyjnych oraz siedliska świeże w pobliżu zbiorników i cieków wodnych zakwalifikowano do lasów wodochronnych i w sposób istotny ograniczono ich użytkowanie. Jednocześnie plan nie przewiduje żadnych negatywnych z punktu widzenia ochrony przyrody działań na gruntach nieleśnych (bagna, łąki itp.).

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

4.1. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000

4.1.1. Wpływ ustaleń projektu planu urządzenia lasu na chronione siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt na obszarach Natura 2000

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu obejmuje wpływ zadań gospodarczych na chronione siedliska przyrodnicze na obszarach Natura 2000. W poniższych tabelach zostały zestawione informacje dotyczące przedmiotów ochrony i planowanych na nich zabiegach gospodarczych oraz ustalone przyrodnicze typy lasu. W tabeli XVI dla konkretnego obszaru określono lokalizację, powierzchnię i symbol znaczenia (ogólną ocenę wg SDF) siedliska oraz rodzaj i powierzchnię zaprojektowanych zabiegów. Oddziaływanie łączne planowanych zadań dla siedlisk z Dyrektywy Rady 92/43/EWG na obszarach PLH140052 – Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE dla obszaru PLB140005 Doliny Omulwi i Płodownicy zostało przedstawione w tabelach XVII i XVIII. Zamiast gatunków kwalifikujących według SDF dla PLB140005 Doliny Omulwi i Płodownicy przyjęto gatunki kwalifikujące lub będące bliskimi poziomowi kwalifikacji na podstawie inwentaryzacji ornitologicznej przeprowadzone w latach 2007-2008. Jednym z kryteriów oceny był czas oddziaływania. Wyróżniono oddziaływanie krótko, średnio i długoterminowe. W ocenie wzięto też pod uwagę naturalny zasięg siedliska, strukturę drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska oraz stan ochrony typowych gatunków siedliska. W ocenie dokonano także porównania typów siedliskowych lasów wg Matuszkiewicza z ustalonymi składami odnowienia w krainach geograficznych występujących w nadleśnictwie. Porównanie to szczegółowo przedstawiono w tabeli XIX.

Tabela XXVI Obszary Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (obręb leśny, oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze w ha								
			zalesienia ha	odnowienia ha	pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha / %					
						I	II	III	IV	V	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH140052) ZACHODNIOKURPIOWSKIE BORY SASANKOWE siedliska przyrodnicze											
146a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 148b,c,d,f,g,h,i, 149a,b,f, 150a,b,c,d, 151a,b,c,d,f,g, 152c,d,f, 153a,b,c,d,f,g,h,i,j, 154f,g, 169d,f, 170a,b,c,d, 171a,b,c,d,f,g,h,i, 172a,b,c,f, 173c,g, 183a,b,c,d,f,g, 184a,b,c,d,f,g,h,i, 185a,b,c,d,f, 186a,b,c,d,f, 187a,c, 196a,b,c,d,f, 197a,b,c,d, 198a,b,c,d,f,g,h,i, 199a,b,c,d,f,g,h,i, 200d, 209a,b,c,d, 210a,b,c,d,f,g,h, 211a,b,c,d,f,g, 217a,b,c,d,f, 218a,b, 219a,b,c,d,f,g,h, 221a,b,c,d, f,g,h,i, 222a,b,c,d,f,g, 223a,b,c,d,f,g,h, 224a,b,c,d, 225a,b,c,d,f,g, 226a,b,c,d,f, 228a,b,c,d, 229a,b,c,d,f,g, 230a, 231a,b,c,d,f, 232a,b,c,d,f,g, 233c,d,f, 234a,b,c,d,f, 235a,b,c,d,f,g,h,i, 236a,b, 237a,b,c,d, 238a,b,c,d,f,g, 239a,b,c, 240a,b, 241a,b,c, 242a,b,c, 243a,b,c,d,f, 244a, 245a,b,c,d,f,g, 246a,b,c,d,f,g,h, 247a,b,c,d,f,g, 248a,b,c,d,f,g,h, 249a,b,c,d,f,g,h, 250a, 250b, 250c, 250d, 250f, 251a,b, 252a, 253a,b,c,d,f,g, 254a,b,c,d,f,g,h, 255a,b,c,d,f,g,h, 256a,b,c,d,f,g,h,i, 257a,b,c, 258a,b,c,d, 259a,b,c,d, 260a,b,c,d,f, 261a,b,c,d, 262a,b,c,d,f, 263a,b,c,d,f,g, 264a,b,c, 265a,b,c,d, 266a,b,c,d,f,g, 267a,b,c,d,f,g, 268a,b,c,d,f,g, 269a,b,c,d,f,g,h, 270a,b,c,d, 271a,b,c,d,f,g,h,i, 272a,b,c, 273a,b,c,d, 274a,b,c,d, 275a,b,c,d,f, 276a,b, 277a,b,c,d, 278a,b,c,d, 279a,b,c,d,f,g,h,i,j, 280a,b,c,d,f,g,h, 339a,b,c,d,f, 340a,b,c,d, 341a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 342a,b,c,d,f,g, 343a,b,c,d,f,g, 344a,b,c,d, 345a,b,c,d,f,g, 346a,b,c,d,f, 348a,d,f, 349a,b,c,d,f,g, 350a,b,c,d,f,g,h,i,j, 351a,b, 352a,b,c,d,f, 353a,b,c,d,f,g,h,i, 354a,b,c,d,f,g,h,i,j,	256h	146h,j, 148b, 151g, 171h, 185f, 186c, 197c, 198b,g, 199a, 209b, 219b, 222g, 224c, 225c, 226a, 229g, 230a, 231c, 232g, 235a,g, 236b, 237a, 241c, 243f, 244a, 245a, 247f, 249a,f, 250b, 251a, 252a, 253a, 256c, 257a, 259c, 260a,d, 265c,d, 268d, 273b,d, 274a,c, 276b, 277c, 278d, 279j, 280h, 339a,f, 340d, 341a,b,d,i, 342a,g, 345f, 346d,f, 348a, 349a, 350d,g, 351a, 352d, 353b, 354d,h,j	CW- 146g,k, 148g, 150b, 151d,g, 173c, 184f, 186d, 187c, 196c, 199g, 209b, 211c, 217a, 219b, 221a, 222a,f,g, 223c, 225c, 226a, 229g, 230a, 233f, 234b, 235a, 241c, 242c, 243c,d, 244a, 245a, 246f,g, 247f,g, 249a, 250f, 251a, 255c, 256b,c,h, 259c, 260a,d, 265c,d, 266f, 271g, 274a,c, 275f, 276a, 277a,b, 278c,d, 279c,d,h,i,j, 280b,h, 339d,f, 340c, 341a,i, 342a,g, 343c, 345c,d,f, 346b,c,f, 348a,d, 349f, 350a,d,g,h, 352d, 354h; CP - 146d,f,i, 148i, 151b,c, 153j, 154f, 170d, 173c, 184d, 186d, 187c, 196c, 198h,i, 199b,c,f, 211b, 217a, 219c,g, 221a, 222a,f, 223c, 228b, 233f, 234a, 238g, 242c, 243c, 246c,d,f, 247g, 248g, 250f, 255a,b, 256a,d, 271f,g, 272c, 275f, 277a, 279g, 280d,g, 339c, 345b,c, 346a,b, 348d, 349c, 350c; CPP - 149a,f, 150d, 153h, 171b, 184b,c,i, 198f, 199h, 210f,h, 219a, 221f, 238f, 246b, 253f, 254h, 256f, 260f, 262f, 267g, 278b, 279a;	146h,j, 148b, 151g, 171h, 185f, 186c, 197c, 198b,g, 199a, 209b, 219b, 222g, 224c, 225c, 226a, 229g, 230a, 231c, 232g, 235a,g, 236b, 237a, 241c, 243f, 244a, 245a, 247f, 249a,f, 250b, 251a, 252a, 253a, 256c, 257a, 259c, 260a,d, 265c,d, 268d, 273b,d, 274a,c, 276b, 277c, 278d, 279j, 339a,f, 340d, 341a,b,d,i, 342a,g, 345f, 346d,f, 348a, 349a, 350d,g, 351a, 352d, 353b, 354d,h,j	280h	-	-	-			

Tabela XXVI (c.d.) Obszary Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (obręb leśny, oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze w ha								
			zalesienia ha	odnowienia ha	pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha / %					
						I	II	III	IV	V	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH140052) ZACHODNIOKURPIOWSKIE BORY SASANKOWE siedliska przyrodnicze											
					TW- 146b,c, 148f, 150c, 152f, 153b,c, 169f, 171a,f,g, 173g, 183b,c, 186a,f, 196d,f, 197a, 198d, 209a,d, 210d,g, 217c,d, 219h, 221b,d,g,h, 223f, 225f,g, 226b,d,f, 229f, 231b,f, 232d,f, 234c, 235f,i, 237c,d, 238c,d, 239c, 243b, 245d,f,g, 246a,h, 247b,c, 248c, 249d,g,h, 250d, 253b,c,d, 254c,d,f,g, 255g, 258b,c,d, 259d, 260b,c, 261a, 262b,c,d, 263f, 267c,d,f, 268f,g, 269c,d,g, 271b,h, 273c, 343a,f, 344d, 349g, 350f,j, 354c,i TP - 146a, 148d,h, 149b, 150a, 151a,f, 152c,d, 153a,d,f,g,i, 154g, 169d, 170a,b,c, 171c,d,i, 172a,b,c,f, 183a,d,f,g, 184a,g,h, 185b,c,d, 186b, 187a, 196a,b, 197b,d, 198c, 199d,i, 200d, 209c, 210a,b,c, 211a,d,f,g, 217b,f, 218a,b, 219d,f, 221c,i, 222b,c,d, 223a,b,d,g,h, 224a,b,d, 225b,d, 226c, 228a,c,d, 229a,b,c,d, 231a,d, 232a,b,c, 233c,d, 234d,f, 235b,c,d,h, 236a, 237b, 238a,b, 239a,b, 240a,b, 241a,b, 242a,b, 243a, 245b,c, 247a,d, 248a,b,d,f,h, 249b,c, 250a,c, 251b, 253g, 254a,b, 255d,f,h, 256g, 257b,c, 258a, 259a,b, 263a,b,c,d,g, 264a,b,c, 265a,b, 266a,b,c,d,g, 267a,b, 268a,b,c, 269a,b,f,h, 271a,c,d, 272a,b, 273a, 274b,d, 275a,b,c,d, 277d, 278a, 279b, 280a,c,f, 339b, 340a,b, 341g,k, 342b,c,d,f, 343b,d,g, 344a,b,c, 345a,g, 349b, 350b,i, 352a,b,c,f, 353a,d,f,g,h,i, 354a,b,f,g						
		Powierzchnia: 2143,99	0,32	247,64	1873,23	246,87	0,77				247,64

Tabela XXVI (c.d.) Obszary Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna ¹⁾ lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej nadleśnictwa (obręb leśny, oddział, pododdział)	Planowane zabiegi gospodarcze w ha								
			zalesienia ha	odnowienia ha	pielęgnowanie drzewostanów ha	rodzaj rębni ha / %					
						I	II	III	IV	V	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH140052) ZACHODNIOKURPIOWSKIE BORY SASANKOWE siedliska przyrodnicze											
1.	91E0 Łęgi wierzbowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>) - D	350h	-	-	350h	-	-	-	-	-	-
		Powierzchnia: 4,27	-		4,27	-	-	-	-	-	-
2.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio- Pinetum</i>) i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i> - B	171b,c; 172bc, 209d; 210b,c; 217d; 225a; 270c; 343f	-		171b,	-	-	-	-	-	-
		Powierzchnia: 42,60	-		1,10	-	-	-	-	-	-
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH140052) ZACHODNIOKURPIOWSKIE BORY SASANKOWE gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska wg SDF											
3.	1477 - Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	146h,i, 150d, 169d, 183b,c, 184a , 223c, 247a, 256b,c, 329f, 342g, 344c,d, 346b, 349a, 351a	-	146h, 256b,c, 342g, 349a, 351a	146i, 223c, 256b,c, 342g, 346b,	146h, 256c, 342g, 349a, 351a	-	-	-	-	-
		Powierzchnia: 42,60	-	20,33	13,31	18,14	-	-	-	-	18,14
2. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW DOLINY OMULWI I PŁODOWNICY (PLB140005) - gatunki ptaków oraz ich ostoje											
1a,b,c,d,f,g,h, 2a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 3a,b,c,d,f,g, 4a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 7a,b,c,d,f,g,h, 8a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r, 9a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 10a,b,c,d,f,g,h, 11a,b,c,d,f,g,h, 12a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 13a,b,c,d,f,g,h, 15a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n, 16a,b,c,d,f,g,h,i, 17a,b,c,d,f,g,h,i,j, 18a,b,c,d,f,g,h,i,j, 19a,b,c,d,f,g, 20a,b,c,d,f,g,h, 21a,b,c,d,f,g, 22a, , 23a,b,c,d,f, 24a,b,c,d,f,g,h,i,j, 25a,b,c,d, 26a,b,c,d,f,g,h,i,j, 34a,b,c,d,f,g, 27a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l, 31a, 32a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 33a,b,c,d,f,g,h,i, 34a,b,c,d,f,g, 35a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 36a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m, 37a,b,c,d,f,g,h,i, 38a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 39a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r, 40a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 41a,b, 42a,b,c,d,f,g, 43a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m, 44a,b,c,d,f, 45a,b, 46a,b,c,d,f,g,h,i, 47a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l, 48a,b,c,k,l, 95a,b,c,d,f,g, 164a,b,c,d, 165a,b,c, 168d, 220a, 227a, 281a,b,c,d,f, 282a,b,c,d,f,g,h,i,j, 283a,b,c,d,f,g,h,i,j, 284a,b,c, 285a,b,c,d,f,g,h,i,j,k, 286a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s,t, 287a, 288a,b,c			15a	1a; 2c; 4b,d; 7b; 8d; 9d,f; 10b,c,g; 12c; 15b,k; 16c,d,h; 26f,i; 27g,i,k; 32d,f; 35j, 36j; 37c; 39h; 41a; 168d; 281f; 283a; 286n,o	CW – 1a, 2a,b,j, 4b,d, 7b, 8j,r, 9b,d,f, 10b,c,d, 12c,k, 15a,b,j,k,m, 16b,c,d, 20c, 21a, 26f,i, 32a,c,d,f, 35h,i, 36j, 37c, 38b, 39h, 41a, 168d, 281f, 283a,c, 286m,n,o; CP – 2a,j, 3g, 9b, 12d,k, 15f,g, 20b,c, 23c, 26g, 32a,c,g, 35h, 38b, 39j, 46c, 285c; CPP – 3f, 8m, 11h, 18d,g,j, 27f,j, 37g, 286d,f; TW – 4g, 7d,f,g,h, 8h,i,n,o, 11g, 12b,f, 17b,d,f, 18b,c,i, 19c, 23b, 24d, 25b, 26c, 27d, 32b,h,k, 33a,c,d,i, 34a,c,g, 35a,c, 36c,k, 38f, 42a,f,g, 43a,c,f,g,j,l,m, 44a,b,c,f, 46b,d, 47b,c,d,k, 95b,c, 285a;	1a; 2c; 4b,d; 7b; 8d; 10g; 12c; 15b,k; 16d,h; 26f,i; 27g,i,k; 32d,f; 35j, 36j; 37c; 39h; 41a; 281f; 283a; 286n,o	10b,c	9d,f; 16c; 168d			

Tabela XXVI (c.d.) Obszary Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

[illegible]

Tabela XXVI (c.d.) Obszary Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

[illegible]

Tabela XXVII Specjalne obszary ochrony siedlisk - ocena oddziaływania

L.p.	kod	Nazwa siedliska	Ogólna ocena wg SDF	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
					Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH140052) ZACHODNIOKURPIOWSKIE BORY SASANKOWE siedliska przyrodnicze											
1.	91E0	91E0 Łęgi wierzbowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	D	1	brak	brak	+	brak	brak	Siedlisko nieliczne – obejmuje jedno wydzielanie. Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Stan siedliska zbliżony do naturalnego – N2	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
				2	brak	brak	0	brak	brak		
				3	brak	brak	0	brak	brak		
2.	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>) i chrobotkowa postać <i>Pucedano-Pinetum</i>	B	1	brak	brak	0	brak	brak	Siedlisko występuje stosunkowo rzadko. Najczęściej oceniane jest jako zniekształcone - Z1, głównie na skutek domieszki czeremchy amerykańskiej, świerku, dębu, buka i grabu. W stanie naturalnym – N1 zachowały się dwa wydzielania: 225a; 270c;	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. W POP istnieje zapis o usuwania biomasy z d-stanów, zrezygnowano z podsadzeń produkcyjnych.
				2	brak	brak	0	brak	brak		
				3	brak	brak	0	brak	brak		

Tabela XXVIII Specjalne obszary ochrony siedlisk - ocena oddziaływania

L.p.	kod	Nazwa siedliska	Ogólna ocena wg SDF	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i stanie ich ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
					Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH140052) ZACHODNIOKURPIOWSKIE BORY SASANKOWE gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska wg SDF											
3.	1477	Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i>	C	1	brak	+	+	brak	+	Występuje na rozproszonych stanowiskach po kilka do kilkunastu sztuk. Odsłanianie gleby mineralnej podczas prac zrębowych i przy odnowieniach sprzyjają zasiedlaniu nowych miejsc. Trzebieże i czyszczenia umożliwiają lepszy dostęp światła.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. W POP istnieje zapis o pozostawianiu biogrup oraz o konieczności utrzymania gospodarki zrębowej sprzyjającej utrzymaniu populacji.
				2	brak	+	+	brak	+		
				3	brak	+	+	brak	+		

Tabela XXIX Obszar specjalnej ochrony ptaków - wpływ ustaleń projektu na gatunki ptaków wymienione w sprawozdaniu z inwentaryzacji

2007-2008

L.p.	kod	Nazwa siedliska	Ogólna ocena wg SDF	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
					Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW DOLINY OMULWI I PŁODOWNICY (PLB140005) - gatunki ptaków oraz ich ostoje											
4.	A031	Bocian biały – <i>Ciconia ciconia</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	Liczbę par lęgowych w granicach OSOP oceniono na 125.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
5.	A038	Łabędź krzykliwy – <i>Cygnus Cygnus</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	1 para na stawach Gutocha, pojedyncze dorosłe osobniki obserwowane na Omulwi	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
6.	A084	<i>Circus pygargus</i> (blotniak łąkowy)		1	brak	brak	brak	brak	brak	Gatunek nielicznie występujący. (8-11 par lęgowych na terenie OSOP)	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
7.	A119	<i>Porzana porzana</i> (kropiatka)		1	brak	brak	brak	brak	brak	Gatunek nieliczny, w 2008 r. stwierdzono 17 odżywiających się ptaków.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
8.	A122	Derkacz – <i>Crex crex</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	Na obszarze Doliny Omulwi i Płodownicy występuje stosunkowo często.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. W POP zalecono wykaszanie łąk od środka na zewnątrz. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
9.	A127	Żuraw – <i>Grus grus</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	Gatunek występujący dość licznie. Liczba par lęgowych w ostoi szacowana na 71-90.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Zapis o ochronie bagien i torfowisk. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		

Tabela XXIX (c.d.) Obszar specjalnej ochrony ptaków - wpływ ustaleń projektu na gatunki ptaków wymienione w sprawozdaniu z inwentaryzacji
2007-2008

L.p.	kod	Nazwa siedliska	Ogólna ocena wg SDF	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
					Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10.	A160	Kulik wielki – <i>Numenius arquata</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	Na obszarze OSOP stwierdzono 46-56 par lęgowych	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
11.	A224	Lelek – <i>Caprimulgus europaeus</i>		1	0	+	0	0	+	W całym OSOP liczbę par lęgowych szacuje się na około 100. Mozaika zrębów, młodników i dojrzałych drzewostanów tworzy warunki sprzyjające gatunkowi.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	0	+	0	0	+		
				3	0	+	0	0	+		
12.	A231	Kraska – <i>Coracias garrulus</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	Liczba par na obszarze oceniana na 5-6 par lęgowych.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona strefowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
13.	A246	Lerka – <i>Lullula arborea</i>		1	0	+	0	0	+	Zręby zupełne tworzące otwarte przestrzenie pośród lasu stanowią odpowiednie biotopy dla gatunku.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	0	+	0	0	+		
				3	0	+	0	0	+		
14.	A255	Świergotek polny – <i>Anthus campestris</i>		1	brak	brak	brak	brak	brak	Na obszarze OSOP stwierdzono 43 stanowiska – liczbę par lęgowych szacuje się na 120.	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu. Ochrona gatunkowa
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾ Kryteria wpływu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzielen drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą.

Zręby zupełne dla całego nadleśnictwa zaprojektowano na powierzchni 988,65 ha, w tym w zasięgu SOOS Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe 246,87 ha, w zasięgu OSOP Doliny Omulwi i Płodownicy 59,77 ha. Taki sposób użytkowania wynika z naturalnych uwarunkowań istniejących na terenie Nadleśnictwa Parciaki: położenie na piaszczystych sandrach, stosunkowo ubogie gleby, naturalne siedliska sosny. Ponadto utrzymanie na znacznej części powierzchni dotychczasowego sposobu prowadzenia gospodarki leśnej ze zrębami zupełnymi i sztucznym odnawianiem sosny jest pożądane ze względu na zachowanie populacji sasanki otwartej. Gatunkowi temu sprzyja odsłanianie mineralnych warstw gleby, ich niska żyzność oraz ilość światła docierająca poprzez korony drzew rosnących w rozluźnionym zwarcu.

Powierzchnia siedlisk oraz warunki wodne w tych wydzieleniach zostaną zachowane, a odnowienie zostanie wykonane gatunkami zgodnymi z siedliskiem.

Na powierzchniach, gdzie prowadzone będą cięcia zupełne lub uprzątające zaprojektowano pozostawienie 5% starodrzewu.

Na siedliskach bardziej żyznych zaprojektowano rębnie częściowe i gniazdowe na powierzchni 518,42 ha.

Dzięki takiemu sposobowi użytkowania możliwe będzie zróżnicowanie wiekowe składów gatunkowych i wydłużenie okresu uprzątnięcia drzewostanu co najmniej do następnego dziesięciolecia. W sąsiedztwie oczek wodnych i torfowisk zostaną wyznaczone zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki leśnej strefy ekotonowe. W programie ochrony przyrody podano zalecenia dotyczące kształtowania stref ekotonowych i granicy lasu z terenami otwartymi. Takie zasady gospodarowania sprzyjają zwiększaniu różnorodności biologicznej i tworzą korzystniejsze warunki bytowania dla wielu gatunków ptaków chronionych na terenie ostoi.

Odnowienia i zalesienia zaprojektowano na powierzchni 1227,31 ha, w tym w zasięgu obszarów Natura 2000 na powierzchni 92,77 ha, zgodnie z przyjętymi dla poszczególnych typów siedliskowych lasu składami gatunkowymi upraw (Tabela XXX). Uwzględniają one żyzność i różnorodność siedlisk w nadleśnictwie, stwarzając możliwość urozmaicenia drzewostanów pod względem udziału gatunkowego.

Tabela XXX Zestawienie ustalonych gospodarczych typów drzewostanów i składów upraw z naturalnym składem gatunkowym typów siedlisk

Typ siedliska	TSL	Optimalny skład gatunkowy (Matuszkiewicz)	Gospodarczy typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Propozycje dodatkowych GTD
1	2	3	4	5	6
IV.1.2. Kraina Mazowiecko-Podlaska, Dzielnice: Niziny Północnomazowieckiej i Puszczy Kampinoskiej - nr jednostki regionalnej wg Matuszkiewicza: 22					
9170	LMśw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Dbsz</u> (a1) 10-70, Kl 0-10, Brzb 0-5, Brzom 0-5, leszcz.(a2) 0-5, , Os 0-10, Dbb 0-20, Jb 0-5, So 0-5	Db So So Db	So - 50%, Db - 40%, Md i inne - 10% Db - 50%, So - 30%, Md, Lp i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu. Zamiast Md, który jest tutaj poza zasięgiem występowania oraz kosztem So na siedliskach grądowych należy wprowadzić Gb i Kl (po 10% udziału)
	LMw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Dbsz</u> (a1) 10-70, Kl 0-10, Js 0-10, Brzb 0-5, Jw 0-10, leszcz.(a2) 0-10, Os 5-10, Olcz 5-10	So Db Brz So Db	Db - 60%, So - 30%, Lp i inne - 10% Db - 40%, Brz - 20%, Św - 20%, Md, Lp i inne - 20%	
	Lśw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Dbsz</u> (a1) 10-70, Kl 0-20, Brzb 0-5, Brzom 0-5, leszcz.(a2) 0-20, Os 0-5, Dbb 0-10, Jw 0-5, Jb 0-5	Db Lp Db	Db - 80%, Md, Lp i inne - 20% Db - 60%, Lp - 20%, Md i inne - 20%	
	Lw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Dbsz</u> (a1) 10-70, Kl 0-20, Js 5-10, Brzb 0-5, Jw (a2) 0-10, leszcz.(a2) 0-20, Os 0-5, czer. zw. (a2) 0-5, -10, Olcz 0-10, Wzg 0-20, Wzp 0-10, Wzsz 0-10	Db Js Db	Db - 80%, Js, Wz i inne - 20% Db - 60%, Js - 20%, Wz i inne - 20%	
91D0	Bb	<u>So</u> (a1) 30-60, Brz.omsz 2-5	So	So - 90%, Brz i inne - 10%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu.
91E0	Olj	<u>Js</u> 10-60%, <u>Olcz</u> 10-80%, <u>Gb</u> (a2) 0-10, czer.zw.(a2) 5-30, Lp 0-10, Kl 0-10, Wzsz 0-10, Wz 0-10	Ol Js	Js - 50%, Ol - 30%, Brz i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu.

Tabela XXX (c.d.) Zestawienie ustalonych gospodarczych typów drzewostanów i składów upraw z naturalnym składem gatunkowym typów siedlisk

Typ siedliska	TSL	Optimalny skład gatunkowy (Matuszkiewicz)	Gospodarczy typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Propozycje dodatkowych GTD
1	2	3	4	5	6
IV.1,2. Kraina Mazowiecko-Podlaska, Dzielnice: Niziny Północnomazowieckiej i Puszczy Kampinoskiej - nr jednostki regionalnej wg Matuszkiewicza: 22					
91F0	Lw	<u>Wz</u> 20-80, <u>Js</u> 20-50, <u>Lp</u> 0-10, Czer zw. (a2) 5-10, Olcz 0-10, Gb 0-20, Db.sz 5-20, Kl 0-10, Wzsz 0-10	Db Js Db	Db - 80%, Js, Wz i inne - 20% Db - 60%, Js - 20%, Wz i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu
91T0	Bs	<u>So</u> 50-60%, Brzb 0-5	So	So - 90%, Brz i inne - 10%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu
IV.4,5a,5b,5c,5d. Kraina Mazowiecko-Podlaska, Dzielnicą Puszczy Kurpiowskiej oraz Dzielnicą Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej, Mezoregiony: Doliny Dolnej Narwi, Wysoczyzny Łomżyńskiej, Wysoczyzny Bielskiej, Doliny Dolnego Bugu.- nr jednostki regionalnej wg Matuszkiewicza: 25					
9170	LMśw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Db</u> sz(a1) 10-70, Kl 0-10, Brzb 0-5, Brzom 0-5, leszcz.(a2) 0-5, , Os 0-10, Dbb 0-20, Jb 0-5, So 0-5	Db So So Db	So - 50%, Db - 40%, Md i inne - 10% Db - 50%, So - 30%, Md, Lp i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu. Kosztem So na siedliskach grądowych należy wprowadzić Gb i Kl (po 5-10% udziału).
		<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Db</u> sz(a1) 10-70, Kl 0-20, Js 0-10, Brzb 0-5, Jw 0-10, leszcz.(a2) 0-10, Os 5-10, Olcz 5-10	So Db Brz So Db	Db - 60%, So - 30%, Lp i inne - 10% Db - 40%, Brz - 20%, Św - 20%, Md, Lp i inne - 20%	
	Lśw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Db</u> sz(a1) 10-70, Kl 0-20, Brzb 0-5, Brzom 0-5, leszcz.(a2) 0-20, Os 0-5, Dbb 0-10, Jw 0-5, Jb 0-5	Db Lp Db	Db - 80%, Md, Lp i inne - 20% Db - 60%, Lp - 20%, Md i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu. Kosztem Db należy wprowadzić Gb 10-20% udziału
	Lw	<u>Gb</u> (a2) 30-70, <u>Lp</u> (a1,2) 10-70%, <u>Db</u> sz(a1) 10-70, Kl 0-20, Js 5-10, Brzb 0-5, Jw (a2) 0-10, leszcz.(a2) 0-20, Os 0-5, czer. zw. (a2) 0-5, -10, Olcz 0-10, Wzg 0-20, Wzp 0-10, Wzsz 0-10	Db Js Db	Db - 80%, Js, Wz i inne - 20% Db - 60%, Js - 20%, Wz i inne - 20%	
91D0	Bb	<u>So</u> (a1) 30-60, Brz.omsz 2-5	So	So - 90%, Brz i inne - 10%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu.

Tabela XXX (c.d.) Zestawienie ustalonych gospodarczych typów drzewostanów i składów upraw z naturalnym składem gatunkowym typów siedlisk

Typ siedliska	TSL	Optimalny skład gatunkowy (Matuszkiewicz)	Gospodarczy typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Propozycje dodatkowych GTD
1	2	3	4	5	6
IV.4,5a,5b,5c,5d. Kraina Mazowiecko-Podlaska, Dzielnicą Puszczy Kurpiowskiej oraz Dzielnicą Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej, Mezuregiony: Doliny Dolnej Narwi, Wysoczyzny Łomżyńskiej, Wysoczyzny Bielskiej, Doliny Dolnego Bugu.- nr jednostki regionalnej wg Matuszkiewicza: 25					
91E0	Olj	<u>Js</u> 10-60%, <u>Olcz</u> 10-60%, Gb(a2) 0-10, czer.zw.(a2) 5-30, Lp 0-10, Kl 0-10, Wzsz 0-10, Wz 0-10	Ol Js	Js - 50%, Ol - 30%, Brz i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu.
91F0	Lw	<u>Wz</u> 20-80, <u>Js</u> 20-50, Lp 0-10, Czer zw. (a2) 5-10, Olcz 0-10, Gb 0-20, Db.sz 5-20, Kl 0-10, Wzsz 0-10	Db Js Db	Db - 80%, Js, Wz i inne - 20% Db - 60%, Js - 20%, Wz i inne - 20%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu
91T0	Bs	<u>So</u> 50-60%, Brzb 0-5	So	So - 90%, Brz i inne - 10%	Składy gatunkowe GTD i upraw są zgodne z naturalnymi składami gatunkowymi lasu

Gospodarczy typ drzewostanu (GTD) jest ogólnym wyznacznikiem celu gospodarowania na danym siedlisku, w formie pożądanej kolejności udziału głównych gatunków drzew. Z racji swojej definicji w GTD nie muszą być wymienione wszystkie gatunki występujące w drzewostanie, a jedynie gatunki panujące. Również orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu należy traktować jako ramowy wyznacznik składu gatunkowego. W każdym wydzieleniu po zakończeniu zaplanowanych cięć rębnych, odnowienia należy wykonać uwzględniając opracowania glebowo-siedliskowe, mikrosiedliska oraz ostatnie wyniki inwentaryzacji lasu.

Na siedliskach borów i lasów bagiennych oraz łęgów przyjęte składy upraw i gospodarcze typy drzewostanów są zgodne z naturalnym składem gatunkowym określonym dla poszczególnych siedlisk przez Matuszkiewicza. W przypadku łęgów, z uwagi na chorobę naczyniową jesionu, uwzględniono możliwość wprowadzenia gatunków zastępczych (wiąz, dąb, olsza, inne liściaste).

Wśród zaproponowanych GTD oraz składów gatunkowych upraw dla grądów, istnieje możliwość wyboru takich, które są zgodne lub zbliżone do naturalnych składów gatunkowych wg Matuszkiewicza. Tam gdzie to jest konieczne, należy ograniczać udział modrzewia, sosny i dębu na korzyść grabu i klonu, które mogą tworzyć drugie piętro.

Stosunkowo niewielki udział graba w proponowanych GTD i orientacyjnych składach gatunkowych upraw wynika ze znajomości biologii tego gatunku. Gatunek ten z łatwością odnawia się naturalnie, nie opuszcza zajętych siedlisk i bardzo często buduje drugie piętro drzewostanu.

Tabela XXXI Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew na początku okresu planu u.l. na obszarach Natura 2000 (według stanu na 1.01.2011 r.)

Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
	Powierzchnia zalesiona w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (PLB140005) Doliny Omulwi i Płodownicy																		
SO	19,61	24,91	46,50	99,71	105,82	108,71	118,75	112,25	37,64	33,38					3,53		710,81	88,86
SO.B						0,56											0,56	0,07
ŚW	1,66	1,02	0,20	1,55	3,21	0,73	1,26	1,80	0,30	0,11							11,84	1,48
BK	0,12																0,12	0,02
DB	3,77	1,49		0,07		0,20			0,17								5,70	0,71
KL	0,10																0,10	0,01
WZ	0,10																0,10	0,01
JS					0,17												0,17	0,02
BRZ	3,71	4,43	5,19	9,08	6,50	7,72	12,40	5,89	1,06								55,98	7,00
OL	1,39	2,13	0,18	0,56	2,65	1,75	2,73	1,56	0,39								13,34	1,67
OS				0,19			0,78	0,08									1,05	0,13
LP	0,16																0,16	0,02
ha	30,62	33,98	52,07	111,16	118,35	119,67	135,92	121,58	39,56	33,49					3,53		799,93	100,00
%	3,83	4,25	6,51	13,90	14,80	14,96	16,97	15,20	4,95	4,19					0,44		100,00	100,00

Tabela XXXI (c.d.) Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew na początku okresu planu u.l. na obszarach Natura 2000 (według stanu na 1.01.2011 r.)

Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
	Powierzchnia zalesiona w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH280052) Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe																		
SO		0,48															0,48	39,01
ŚW		0,25															0,25	20,33
BRZ		0,25															0,25	20,33
OS		0,25															0,25	20,33
SO	95,76	102,29	152,18	238,44	140,38	201,24	265,99	302,81	389,67	74,28	28,30	3,53	21,40		0,77		2017,04	95,14
ŚW	1,90	1,56	0,77	0,65	0,64	0,86	0,06	0,43	1,39	0,28							8,54	0,40
DB	5,15	2,96	0,13														8,24	0,39
BRZ	18,99	21,45	9,90	5,66	1,85	2,11	6,67	1,66	2,94	0,88							72,11	3,40
OL	0,76	4,78	1,50		0,15		0,82	0,31		5,27							13,59	0,64
OS		0,25		0,47													0,72	0,03
ha	122,56	133,29	164,48	245,22	143,02	204,21	273,54	305,21	394,00	80,71	28,30	3,53	21,40		0,77		2120,24	100,00
%	5,78	6,29	7,76	11,57	6,75	9,63	12,90	14,40	18,56	3,81	1,33	0,17	1,01		0,04		100,00	100,00

Tabela XXXII Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew na koniec okresu obowiązywania planu u.l. na obszarach Natura 2000 (według stanu na 1.01.2020 r.)

Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
	Powierzchnia zalesiona w ha																%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (PLB140005) Doliny Omulwi i Płodownicy																		
SO	59,00	19,61	24,91	46,50	99,71	105,82	108,71	116,54	112,02	12,61	7,16			1,97			714,56	89,33
SO.B							0,56										0,56	0,07
ŚW		1,66	1,02	0,20	1,55	3,21	0,73	0,40	1,57					0,19			10,53	1,32
BK		0,12															0,12	0,02
DB	4,65	3,77	1,49		0,07		0,20										10,18	1,27
KL		0,10															0,10	0,01
WZ		0,10															0,10	0,01
JS						0,17											0,17	0,02
BRZ		3,71	4,43	5,19	9,08	6,50	7,72	5,22	4,77	0,22				2,65			49,49	6,19
OL	1,96	1,39	2,13	0,18	0,56	2,65	1,75	0,50	0,88					0,91			12,91	1,61
OS					0,19				0,08					0,78			1,05	0,13
LP		0,16															0,16	0,02
ha	65,61	30,62	33,98	52,07	111,16	118,35	119,67	122,66	119,32	12,83	7,16			6,50			799,93	100,00
%	8,20	3,83	4,25	6,51	13,90	14,80	14,96	15,32	14,92	1,60	0,90			0,81			100,00	100,00

Tabela XXXII (c.d.) Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew na koniec okresu obowiązywania planu u.l. na obszarach Natura 2000 (według stanu na 1.01.2020 r.)

Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
	Powierzchnia zalesiona w ha																%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (PLH280052) Zachodniokurpiowskie Bory Sasankowe																		
SO	244,20	95,76	102,29	152,18	238,44	140,38	201,24	265,19	302,19	209,55	47,15	2,22	21,40				2022,19	95,38
ŚW		1,90	1,56	0,77	0,65	0,64	0,86	0,06	0,43	0,44	0,04						7,35	0,35
DB	1,30	5,15	2,96	0,13													9,54	0,45
BRZ		18,99	21,45	9,90	5,66	1,85	2,11	4,81	1,05	0,79	0,04						66,65	3,14
OL	2,14	0,76	4,78	1,50		0,15		0,82			3,64						13,79	0,65
OS			0,25		0,47												0,72	0,03
ha	247,64	122,56	133,29	164,48	245,22	143,02	204,21	270,88	303,67	210,78	50,87	2,22	21,40				2120,24	100,00
%	11,68	5,78	6,29	7,76	11,57	6,75	9,63	12,78	14,31	9,94	2,40	0,10	1,01				100,00	100,00

4.2. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na teren całego nadleśnictwa

Ocenę wpływu planu urządzenia lasu na teren całego nadleśnictwa przedstawiono przede wszystkim w formie tabelarycznej odnosząc się do siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Ocenę wpływu planu urządzenia lasu na ptaki, w tym na ptaki objęte ochroną strefową przedstawiono jako oddzielny podpunkt.

W obecnym planie urządzenia lasu na gruntach Nadleśnictwa Parciaki zaprojektowano do zalesienia 30,03 ha gruntów. W przeważającej części są to słabej klasy role oraz kilka pastwisk, usytuowanych głównie na obrzeżach kompleksów leśnych. Kilka powierzchni znajduje się wewnątrz kompleksów przy osadach leśnych.

4.2.1. Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska przyrodnicze wymagające ochrony, w tym siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Ocena łącznego oddziaływania planowanych czynności i zadań gospodarczych w tabeli XXVIII nie stanowi podsumowania zaplanowanych zabiegów albo też ich braku. Jest to ocena rzeczywistego wpływu skutków realizacji postanowień planu u.l.

Użytkowanie rębne w ramach leśnych siedlisk przyrodniczych zostało zaprojektowane z uwzględnieniem stanu zdrowotnego drzewostanów, ich aktualnych i planowanych składów oraz możliwości odnowienia. Tam, gdzie było to możliwe zaprojektowano rębnie złożone. Rębnię zupełną pasową (Ib) zaplanowano w drzewostanach sosnowych na uboższych siedliskach oraz w wydzieleniach zajmujących niewielką powierzchnię (ok. 1 ha) i w miejscach, gdzie prowadzenie rębni złożonej byłoby szczególnie utrudnione a pojawienie się odnowienia naturalnego wątpliwe ze względu na stan drzewostanu, podszyt i silne zadarnienie pokrywy. Dotyczy to drzewostanów olszowych na siedliskach olsu. Zarówno w przypadku cięć zupełnych jak i uprzatających w rębniach złożonych założono pozostawienie 5% starodrzewu.

Odnowienia będą wykonane zgodnie z przyjętymi na posiedzeniu Narady Techniczno-Gospodarczej orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw. Stanowią one ramowe wskaźniki, które można modyfikować w zależności od warunków siedliska

Tabela XXXIII Siedliska przyrodnicze wymagające ochrony, w tym siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, występujące w Nadleśnictwie Parciaki poza obszarami Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego	Powierzchnia siedliska poza potencjalnymi obszarami ochrony siedlisk	Planowane rębnie w ha		Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania, uwagi i wnioski do prognozy
			Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7
1.	6510 - Łąki i pastwiska użytkowane ekstensywnie (bogate florystycznie)	8,04	brak	brak	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
2.	9170 - Grąd subkontynentalny (<i>Tilio Carpinetum</i>)	169,94	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
3.	91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Filario-Ulmetum minoris</i>)	29,93	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
4.	91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-Fragilis</i>)	362,62	brak	6,25	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu - pow. zostanie odnowiona gat. odpowiednimi do siedliska, warunki wodne decydujące o istnieniu siedliska zostaną zachowane.
5.	91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>), i chrobotkowa postać boru świeżego (<i>Peucedano-Pinetum</i>)	636,71	brak	20,36	+	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu - pow. zostanie odnowiona gat. odpowiednimi do siedliska, warunki wodne decydujące o istnieniu siedliska zostaną zachowane.

+ oddziaływanie pozytywne

- oddziaływanie negatywne

0 brak negatywnych skutków oddziaływania planu

Tabela XXXIV Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew na początku okresu planu u.l. dla siedlisk „naturowych” poza obszarami Natura 2000 (według stanu na 1.01.2011 r.)

Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
	Powierzchnia zalesiona w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO	12,34	10,17	14,95	209,92	65,22	56,68	112,71	105,00	49,04	5,28	6,12	4,17					651,60	55,48
SO.C											0,02						0,02	0,00
MD	1,96	2,74			0,27			0,33	0,10								5,40	0,46
ŚW	2,44	0,96	0,20	0,99	0,09	0,36	1,04	0,52	1,59	1,70	0,98						10,87	0,93
JD	0,21																0,21	0,02
BK	0,24		0,13				0,05										0,42	0,04
DB	26,82	53,47	2,97	1,46	11,04	6,74	17,88	5,65	1,09	4,33	1,27	0,49					133,21	11,34
KL		0,26	0,06														0,32	0,03
JW	0,64	1,15		1,99		0,07											3,85	0,33
WZ	2,27	0,86															3,13	0,27
JS	1,53	4,90	0,53	1,62		1,00	0,28	1,33	2,76	0,76							14,71	1,25
GB	0,55	0,10		0,11	0,62	0,29	1,04	1,28			0,17	0,29					4,45	0,38
BRZ	2,73	2,20	4,04	4,68	4,07	5,31	8,10	10,14	4,75	0,14	0,88						47,04	4,01
OL	49,38	50,57	23,68	18,40	22,08	10,10	20,25	41,69	44,31	3,12	9,03						292,61	24,92
AK								0,11									0,11	0,01
TP							0,14										0,14	0,01
OS								0,05									0,05	0,00
LP	1,89	1,65		0,06	0,84			0,05									4,49	0,38
JS.A									1,60								1,60	0,14
ha	103,00	129,03	46,56	239,23	104,23	80,55	161,49	166,15	105,24	15,33	18,47	4,95					1174,23	100,00
%	8,77	10,99	3,97	20,37	8,88	6,86	13,75	14,15	8,96	1,31	1,57	0,42					100,00	100,00

Tabela XXXV Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew na końcu okresu planu u.l. dla siedlisk „naturowych” poza obszarami Natura 2000 (według stanu na 1.01.2020 r.)

Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
	Powierzchnia zalesiona w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO	22,45	12,34	10,17	14,95	209,92	65,22	56,68	112,71	105,00	32,13	3,06			2,62			647,25	55,12
SO.C											0,02						0,02	0,00
MD		1,96	2,74			0,27			0,33	0,10							5,40	0,46
ŚW		2,44	0,96	0,20	0,99	0,09	0,36	1,04	0,52	0,65	2,09			0,29			9,63	0,82
JD		0,21															0,21	0,02
BK		0,24		0,13				0,05									0,42	0,04
DB	28,26	26,82	53,47	2,97	1,46	11,04	6,74	17,88	5,65	0,87	5,60						160,76	13,69
KL			0,26	0,06													0,32	0,03
JW		0,64	1,15		1,99		0,07										3,85	0,33
WZ		2,27	0,86														3,13	0,27
JS	19,21	1,53	4,90	0,53	1,62		1,00	0,14	0,11	0,29							29,33	2,50
GB		0,55	0,10		0,11	0,62	0,29	1,04	1,28		0,17						4,16	0,35
BRZ		2,73	2,20	4,04	4,68	4,07	5,31	6,42	4,91	3,51	1,02			0,25			39,14	3,33
OL	15,43	49,38	50,57	23,68	18,40	22,08	10,10	9,05	24,69	33,25	7,04			2,29			265,96	22,65
AK									0,11								0,11	0,01
OS									0,05								0,05	0,00
LP		1,89	1,65		0,06	0,84			0,05								4,49	0,38
ha	85,35	103,00	129,03	46,56	239,23	104,23	80,55	148,33	142,70	70,80	19,00			5,45			1174,23	100,00
%	7,27	8,77	10,99	3,97	20,37	8,88	6,86	12,63	12,15	6,03	1,62			0,46			100,00	100,00

4.2.2. Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)

Podczas projektowania zabiegów gospodarczych w planie urządzenia lasu uwzględniono ochronę wszystkich roślin i zwierząt chronionych i częściowo chronionych. W niniejszej prognozie szczegółowo omówione zostały te gatunki, które są rzadziej spotykane i których stanowiska są znane.

Niektóre z chronionych gatunków roślin takich jak: mącznica lekarska, przylaszczka pospolita, kalina koralowa, kocanki piaskowe, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, marzanka wonna, pierwiosnka lekarska, porzeczka czarna, turówka leśna, występują na terenie nadleśnictwa pospolicie, na wielu stanowiskach i nie prowadzono ich szczegółowej inwentaryzacji.

Zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne i związane z użytkowaniem lasu (rębnie) obejmą jedynie część stanowisk tych gatunków. Dodatkowo ich biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji ich populacji.

Tabela XXXVI Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w planie	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-termi-nowe	Średnio-termi-nowe	Długo-termi-nowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Arnika górską <i>Arnica Montana</i> Na obszarze N2000	Ch.	3	Na 3 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i> Na obszarze N2000	Ch.	13	Na 5 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 4 stanowiskach rębnię Ib, na 2 stanowiskach odnowienie	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona bagien i torfowisk, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śniegu, ochrona gatunkowa	-	0	0	-
		5	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu na 2 stanowiskach rębnię Ib					
Goździk piaskowy <i>Dianthus arenarius</i> Na obszarze N2000	Ch.	11	Na 7 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 4 stanowiskach rębnię Ib,	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śniegu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		6	Na 4 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 2 stanowiskach rębnię Ib					
Kruszczyk szerokolistny <i>Epicactis belleborine</i> Na obszarze N2000	Ch.	4	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		1	-					
Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i> Na obszarze N2000	Ch.	2	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, rębnia przy wysokiej pokrywie śniegu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					

Tabela XXXVI (c.d.) Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w planie	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-termi- nowe	Średnio-termi- nowe	Długo-termi- nowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i> Na obszarze N2000	Ch.	2	Na 1 stanowisku zaplanowano pielęgnowanie d-stanu. Na 1 stanowisku zaplanowano rębnie Ib	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śniegu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i> Na obszarze N2000	Ch.	31	Na 20 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 6 stanowiskach rębnie Ib, na 1 stanowisku rębnie częściową	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śniegu, ochrona gatunkowa	-	0	0	-
		10	Na 5 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 3 stanowiskach rębnie Ib.					
Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> Na obszarze N2000	Ch.	4	Na 3 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śniegu, ochrona gatunkowa	-	0	0	-
		1	-					

Tabela XXXVI (c.d.) Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w planie	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-termi- nowe	Średnio-termi- nowe	Długo-termi- nowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i> Na obszarze N2000	Ch.	3	Na 1 stanowisku zaplanowano rębnię Ib, na 2 stanowiskach pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śnieżnej	-	0	0	-
		0	-					
Sasanka łąkowa <i>Pulsatilla pratensis</i> Na obszarze N2000	Ch.	2	Na 1 stanowisku zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 1 rębnię częściową	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa, rębnia przy wysokiej pokrywie śnieżnej	0	0	0	-
		0	-					
Sasanka otwarta <i>Pulsatilla patens</i> Na obszarze N2000	Ch.	23	Na 12 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 5 stanowiskach rębnię Ib, na 1 stanowisku odnowienie	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa	+	+	+	-
		16	Na 8 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 3 stanowiskach rębnię Ib, na 1 stanowisku odnowienie					
Storczyk szerokolistny <i>Ochris latifolia</i> Na obszarze N2000	Ch.	4	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					
Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i> Na obszarze N2000	Ch.	1	Brak wskazówek	Ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					

Tabela XXXVI (c.d.) Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w planie	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-termi-nowe	Średnio-termi-nowe	Długo-termi-nowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i> Na obszarze N2000	Ch.	10	Na 6 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 6 stanowiskach rębnię częściową	Pozostawienie biogrup starodrzewu, rębnia przy wysokiej pokrywie śnieżnej, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					
Widlak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> Na obszarze N2000	Ch.	8	Na 8 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					
Widlak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> Na obszarze N2000	Ch.	39	Na 12 stanowiskach zaplanowano rębnię Ib, na 1 stanowisku rębnię częściową, na 3 stanowiskach odnowienie, na 20 pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, rębnia przy pokrywie śnieżnej, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		3	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 1 - odnowienie.					
Widlicz splaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i> Na obszarze N2000	Ch.	4	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 1 stanowisku rębnię Ib	Pozostawienie biogrup starodrzewu, rębnia przy wysokiej pokrywie śnieżnej, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					
Zawilec wielkokwiatowy <i>Anemone sylvestris</i> Na obszarze N2000	Ch.	1	Na 1 stanowisku zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	Pozostawienie biogrup starodrzewu, ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		0	-					

Tabela XXXVI (c.d.) Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową (z wyjątkiem ptaków)

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w planie	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-termi-nowe	Średnio-termi-nowe	Długo-termi-nowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> Na obszarze N2000	Ch.	3	Na 1 stanowisku zaplanowano pielęgnowanie d-stanu	ochrona gatunkowa	0	0	0	-
Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> Na obszarze N2000	Ch.	1	-	ochrona gatunkowa	0	0	0	-
			-					
Zalotka większa <i>Leucorhinia pectoralis</i> Na obszarze N2000	Ch.	3	Na 2 stanowiskach zaplanowano pielęgnowanie d-stanu, na 1 stanowisku rębnę częściową	ochrona gatunkowa	0	0	0	-
			-					
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> Na obszarze N2000	Ch.	1	Nie dotyczą siedlisk gatunku	ochrona gatunkowa	-	0	0	-
		1	-					
Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> Na obszarze N2000	Ch.	5	Nie dotyczą siedlisk gatunku	ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		2	-					
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> Na obszarze N2000	Ch.	33	Nie dotyczą siedlisk gatunku	ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		9	-					
Wilk <i>Canis lupus</i> Na obszarze N2000	Ch.	1 wataha	PUL - całość	ochrona gatunkowa	0	0	0	-
		-	-					
Wydra <i>Lutra lutra</i> Na obszarze N2000	Ch.	2	Nie dotyczy – ślady na brzegu rzeki	ochrona gatunkowa	0	0	0	-

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w planie,

Na terenie Nadleśnictwa Parciaki stwierdzono występowanie także innych chronionych gatunków zwierząt. Są to płazy: grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna, żaba trawna, żaba śmieszka oraz gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata. Miejsca występowania tych zwierząt oraz ich biologia, w zestawieniu z zaplanowanymi zabiegami gospodarczymi, głównie zrębami i trzebieżami pozwalają przypuszczać, że nie powinno dojść do istotnego ubytku w liczebności i kondycji ich populacji.

Stwierdzono też występowanie ssaków objętych ochroną gatunkową: jeż zachodni, ryjówka aksamitna, gacek wielkouchy, karlik malutki, wiewiórka, gronostaj i łasica. Gatunki te nie są szczegółowo inwentaryzowane. Występują na terenie nadleśnictwa dość często i w wielu miejscach. Zaplanowane zabiegi obejmą jedynie część ich stanowisk, a zwierzęta mogą z łatwością zmienić miejsce pobytu. W planie u.l. nie ma też zapisów o zmniejszeniu powierzchni lasów nadleśnictwa. Do planowanych zabiegów urządzenia lasu należą głównie trzebieże i cięcia rębne, które nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji populacji tych zwierząt. W przypadku nietoperzy ustalono tylko dwa miejsca ich występowania. Zabiegi projektowane w planach u.l. nie mają negatywnego oddziaływania na te ssaki. Natomiast w programie ochrony przyrody sporządzonym dla nadleśnictwa, umieszczono zapis o ochronie drzew dziuplastych, co powinno wywrzeć pozytywny wpływ na zwierzęta korzystające z dziupli.

4.2.3. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki ptaków występujących na terenie Nadleśnictwa Parciaki

W planie urządzenia lasu znajduje się zapis konieczności pozostawiania drzew dziuplastych. Zapis ten jest jednym ze sposobów ograniczenia negatywnego wpływu zaplanowanych działań gospodarczych i odnosi się do wszystkich gatunków zwierząt wykorzystujących dziuple, występujących w zasięgu nadleśnictwa. To samo dotyczy wyznaczenia powierzchni referencyjnych ostoi organizmów roślinnych i zwierzęcych związanych z rozkładającym się drewnem.

W programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa stwierdzono występowanie 179 gatunków ptaków. W tabelach XXVII, XXVIII dokonano szczegółowej oceny

wplywu zabiegów gospodarczych planów urządzenia lasu na gatunki ptaków w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy

Natomiast w przypadku gatunków ptaków występujących na terenie nadleśnictwa dokonano oceny wplywu zabiegów gospodarczych planów urządzenia lasu odnosząc się do poszczególnych grup zamieszkujących określone typy krajobrazu (M. Gromadzki, 2009, www.wigry.win.pl).

Ptaki lęgowe krajobrazu leśnego (warunkiem gniazdowania jest obecność jakiegoś elementu krajobrazu leśnego, bądź obecność tego krajobrazu jako całości).

Wszelkie działania gospodarcze ujęte w planie urządzenia lasu mają na celu zachowanie lasów w możliwie jak najlepszym stanie, utrzymanie istnienia i dobrej kondycji drzewostanów co sprzyja utrzymaniu populacji ptaków związanych z lasami. Zaplanowane w poszczególnych pododdziałach zabiegi trzebieżowe mają niewielki wpływ na gatunki ptaków związane z lasem, podobnie jak zdarzenia losowe, zmienność liczebności populacji itp. Prace związane z wykonaniem powyższych zabiegów trwają w konkretnym wydzieleniu najwyżej kilka dni. Zaprojektowanie w miejscach, gdzie jest to możliwe rębni częściowych pozwoli na powstawanie mozaiki lasów, powierzchni zrębowych, młodników zróżnicowanych wiekowo. W ten sposób częściowo odwzorowywane są procesy naturalne procesy, dzięki którym tworzą się rozmaite nisze ekologiczne, co z kolei sprzyja występowaniu różnych gatunków ptaków. Jednak ze względu na to, że plany urządzenia lasu nie podają terminów przeprowadzenia zabiegów, wskazane byłoby monitorowanie drzewostanów przed wykonaniem cięć (zarówno rębni, jak i trzebieży) w okresie lęgowym (II-IX) pod kątem ewentualnego zasiedlenia przez gatunki szponiaste. Zgodnie z zaleceniami zawartymi w Programie Ochrony Przyrody nie wyznacza się do usunięcia drzew dziuplastych, wręcz przeciwnie drzewa takie pozostają zachowane. Na powierzchni pozostawiane są również krzewy i podrosty. Pojedyncze, najbliższe położone stanowiska ptaków gniazdujących na powierzchni wyznaczonej do trzebieży mogą zostać opuszczone. Ptaki mogą przenieść się nieco dalej do sąsiednich pododdziałów. Należy podkreślić, że w Lasach Państwowych są prowadzone na szeroką skalę działania profilaktyczne, mające na celu utrzymanie populacji występujących gatunków ptaków w dobrej kondycji. W tym celu zakładane są remizy, pozostawiane na zrębach biogrupy, stosowane strefy ekotonowe, zawieszane budki lęgowe dla ptaków

i nietoperzy, pozostawiane drzewa dziuplaste. Dodatkowo w programie ochrony przyrody zalecono przesunięcie w miarę możliwości trzebieży na okres pozalęgowy.

Lęgowe gatunki ptaków wodno-błotnych

W planach urządzenia lasu obszary obejmujące bagna i torfowiska ujmowane są jako tereny objęte ochroną i nie planuje się na nich wykonywania zadań gospodarczych. Natomiast w drzewostanach zajmujących tereny podmokłe zadania gospodarcze wykonywane są w okresie pozalégowym.

Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego

Plany urządzenia lasu nie zajmują się planowaniem zabiegów gospodarczych na gruntach rolnych poza sytuacją, w której zostają zaprojektowane grunty rolne do zalesienia. W bieżącym planie urządzenia lasu do zalesiania zaprojektowano 30,03 ha zalesiania gruntów porolnych. Są to przede wszystkim niskiej klasy jakości role oraz kilka pastwisk. Większość z powyższych powierzchni usytuowana jest na obrzeżach istniejących kompleksów leśnych, jedynie 3 niewielkie powierzchnie ról znajdują się wewnątrz lasu. Z tego tylko jedna powierzchnia w oddz. 15a (1,00 ha) znajduje się w zasięgu obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy. Jest to pastwisko położone na skraju większego kompleksu leśnego, gdzie nie stwierdzono dotąd występowania gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Siedliska ptaków takich jak derkacz, gąsiorek oraz innych gatunków związanych z krajobrazem rolniczym nie ulegną pogorszeniu z powodu działań gospodarczych przewidzianych w planie urządzenia lasu.

Tabela XXXVII Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki ptaków wymagające wyznaczenia stref ochrony

Gatunek	Status	Znana liczba stanowisk <u>w nadleśnictwie</u> , w tym na obszarze N2000	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w planie	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					Krótko-termi-nowe	Średnio-termi-nowe	Długo-termi-nowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Ochrona strefowa N2000	<u>1</u> 0	<u>1</u> 0	Wyznaczenie stref ochrony	+	+	+	*
Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Ochrona strefowa N2000	<u>2</u> 0	<u>2</u> 0	Wyznaczenie stref ochrony	+	+	+	*

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w planie

Tabela XXXVIII Gatunki ptaków wymagające wyznaczania stref ochrony – ocena oddziaływania

L.p.	kod	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia	Ogólna ocena wg SDF	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczególne w sprawie ewentualnego oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
					Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	A030	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	B	1	brak	brak	brak	brak	brak	W zasięgu nadleśnictwa występuje jedna para lęgowa. W sąsiedztwie gniazda należy przestrzegać przepisów o ochronie gatunkowej, m.in. okresowo wstrzymać działania gospodarcze.	Brak zaprojektowanych cięć oraz zabiegów pielęgnacyjnych,
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		
2.	A089	Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	B	1	brak	brak	brak	brak	brak	W zasięgu nadleśnictwa występują dwie pary lęgowe. W sąsiedztwie gniazd należy przestrzegać przepisów o ochronie gatunkowej, m.in. okresowo wstrzymać działania gospodarcze.	Wyznaczona strefa ochrony Wyznaczenie stref ochrony jest uzgadnianie z RDOŚ
				2	brak	brak	brak	brak	brak		
				3	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny, - (minus) wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w planie,

²⁾ Kryteria wpływu:

Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-),

Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-);

³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydzieli drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

4.2.4. Wpływ utworzenia powierzchni referencyjnych na zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków

Na terenie Nadleśnictwa Parciaki ostoje chroniące zasoby rozkładającego się drewna oraz organizmy z nim związane wyznaczone zostały na powierzchni 605,89 ha. Ostoje objęły obszar 178 wydzieleń na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego, lasu wilgotnego, olsu i olsu jesionowego, część z nich stanowi strefy ekotonowe nad brzegami rzek i strumieni.

Wszystkie powierzchnie referencyjne zostały zakwalifikowane do gospodarstwa specjalnego. Zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne i odnowieniowe muszą być prowadzone w taki sposób, aby zachowany został charakter ostoji. Ochrona rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na zwiększenie jego masy w lesie, dzięki czemu nastąpi intensyfikacja ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych. Większa ilość martwego drewna w lesie to wzrost ilości i liczebności gatunków roślin i zwierząt z nim związanych.

Powierzchnia chronionych siedlisk przyrodniczych objętych tą formą ochrony przedstawia się następująco:

9170 - Grąd subkontynentalny (*Tilio Carpinetum*) – 1,11 ha,

91D0 - Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*) – 1,62 ha,

91E0 – Nizowy lęg olszowo-jesionowy (*Fraxino-Alnetum*) – 43,91 ha,

91T0 – Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum*) i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum* – 216,09 ha.

4.3. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na środowisko - podsumowanie

Prognoza wpływu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Parciaki na środowisko obejmuje rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska. Do zadań gospodarczych, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko zaliczamy między innymi: zalesienia, odnowienia, rębnie zupełne i częściowe oraz cięcia pielęgnacyjne. W skład elementów środowiska, na które może oddziaływać plan urządzenia lasu wchodzi zarówno czynniki biotyczne takie jak: różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta czy ludzie oraz abiotyczne takie jak: zabytki

i dobra materialne. Szczegółową ocenę zadań gospodarczych na poszczególne elementy środowiska zestawiono w formie tabeli, którą zamieszczono poniżej (tabela XXXIX). W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni, ujemny lub obojętny oraz jego wielkość w skali trzystopniowej (1,2,3). Należy jednak zwrócić uwagę, że oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie zawsze jest ich prostą sumą. Pozytywna ocena łączna może być wynikiem braku zaplanowanych czynności, np.: w przypadku zabytków brak zaplanowanych działań gospodarczych jest pozytywny.

Tabela XXXIX Przewidywane oddziaływanie planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Parciaki

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					* Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Różnorodność biologiczna	+2	+3	+3	+3	-1/+1	+3	Zalecana w planie urządzenia lasu ochrona i zachowanie gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową, wprowadzanie gatunków drzew liściastych odpowiednich do siedlisk, zachowanie naturalnych siedlisk borowych, ochrona bagien i torfowisk.
2.	Ludzie	+3	0	0	0	0	+2	Prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (możliwe w oparciu o plan u.l.) zapewnia pracę, a więc i dochody wielu grupom zawodowym. Zabezpiecza jednocześnie zapotrzebowanie na surowiec drzewny.
3.	Zwierzęta	+1	+1	0	0	-1/+1	+3	Wyznaczenie stref ochrony, udokumentowana w planie u.l. inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne.
4.	Rośliny	+1	+1	0	+1	-1/+2	+2	Udokumentowana w planie u.l. inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne np. usuwanie biomasy z sosnowych borów chrobotkowych, pozostawianie biogrup obejmujących chronione gatunki.
5.	Woda	+1	+1	0	0	-1	+2	Wyznaczenie lasów wodochronnych nad brzegami cieków i zbiorników wodnych, zalecana ochrona bagien i torfowisk, wyznaczenie stref ekotonowych z opisem ich tworzenia.
6.	Powietrze	+1	0	0	0	-1	+2	Las działa jak naturalny filtr wody i powietrza, dostarcza tlen i obniża stężenie dwutlenku węgla – udział PUL w zachowaniu trwałości lasów.
7.	Powierzchnia ziemi	+1	+1	0	0	0	+3	Wyznaczenie lasów glebochronnych - zabezpieczenie gleby przed erozją na stromych zboczach jarów i wawozów poprzez utrzymanie roślinności leśnej.
8.	Krajobraz	+1	0	0	+1	+1	+1	Plan u.l. wpływa na kształtowanie krajobrazu leśnego (zalesienia, zręby, odnowienia, zachowanie lasów).
9.	Klimat	+1	+1	0	0	0	+3	Podobnie jak przy wpływie na powietrze las ma wpływ na warunki klimatyczne – udział PUL w zachowaniu trwałości lasów.
10.	Zasoby naturalne	+2	+2	0	0	0	+2	Wpływ na powiększanie zasobów drzewnych stanowiących odnawialne zasoby naturalne.

Tabela XXXIX (c.d.) Przewidywane oddziaływanie planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Parciaki

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					* Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
11.	Zabytki	0	0	0	0	0	+2	Inwentaryzacja i zlokalizowanie zabytków na gruntach nadleśnictwa jest jednym z elementów ich ochrony. Miejsca występowania zabytków (np.: cmentarzy, mogił) w planie u.l. zostają wyłączone z użytkowania.
12.	Dobra materialne	0	0	0	+1	+1	+2	Realizacja planu u.l. przynosi wymierne dochody dla Skarbu Państwa
13.	Łączna ocena ³⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	+3	+2	+2	+3	-1/+1	+3	Stopień i sposób uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w projekcie planu urządzenia lasu sprawia, że zaprojektowane zabiegi hodowlane nie zaburzają spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe

Uzasadnienie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Parciaki

Różnorodność biologiczna – zalecana w planie urządzenia lasu ochrona i zachowanie gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową, wprowadzanie gatunków drzew liściastych odpowiednich do siedlisk, zachowanie naturalnych siedlisk borowych, ochrona bagien i torfowisk. W długim, średnim i krótkim okresie czasu wpływ dodatni.

Ludzie – prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (możliwe w oparciu o plan u.l.) zapewnia pracę, a więc i dochody wielu grupom zawodowym. Zabezpiecza jednocześnie zapotrzebowanie na surowiec drzewny. Zachowanie trwałości lasów i ich udostępnianie umożliwia społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewnia też dodatkowe dochody zbieraczom runa leśnego. Zarówno w krótkim jak i w długim okresie czasu - wpływ dodatni.

Zwierzęta - wyznaczenie stref ochrony, udokumentowana w planie u.l. inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne. Wpływ dodatni.

Rośliny - udokumentowana w planie u.l. inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne np. usuwanie biomasy z sosnowych borów chrobotkowych, utrzymanie zrębowego sposobu zagospodarowania na obszarze Zachodniokurpiowskich Borów Sasankowych, pozostawianie biogrup obejmujących chronione gatunki. Wpływ dodatni.

Woda - wyznaczenie lasów wodochronnych nad brzegami cieków i zbiorników wodnych, zalecana ochrona bagien i torfowisk, wyznaczanie stref ekotonowych z opisem ich tworzenia. Wpływ dodatni.

Powietrze - las działa jak naturalny filtr wody i powietrza, dostarcza tlen i obniża stężenie dwutlenku węgla. Sprzyja temu bogactwo roślin, trwale utrzymywanie pokrywy roślinnej, ilość skumulowanego węgla. Wpływ dodatni.

Powierzchnia ziemi - wyznaczenie lasów glebochronnych - zabezpieczenie gleby przed erozją na stromych zboczach jarów i wąwozów poprzez utrzymanie roślinności leśnej. Powstrzymywane są procesy degradacyjne dzięki zaplanowaniu wprowadzenia odpowiedniej szaty roślinnej oraz zabiegów przeciwdziałających erozji (umocnienia stromych stoków itp.) Wpływ dodatni.

Krajobraz - plan u.l. wpływa na kształtowanie krajobrazu leśnego (zalesienia, zręby, odnowienia, zachowanie lasów). Wpływ ten w różnym czasie może być zróżnicowany,

jednak w dłuższym okresie czasu jest dodatni. Mozaikowość lasów, zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe wzbogacają i urozmaicają krajobraz.

Klimat - podobnie jak przy wpływie na powietrze las ma wpływ na warunki klimatyczne. Wpływ dodatni.

Zasoby naturalne - wpływ na powiększanie zasobów drzewnych stanowiących odnawialne zasoby naturalne. Istotne znaczenie w gospodarce mają również owoce runa leśnego, zioła, rośliny, zwierzyzna. Wpływ dodatni.

Zabytki - inwentaryzacja i zlokalizowanie zabytków na gruntach nadleśnictwa jest jednym z elementów ich ochrony. Miejsca występowania zabytków (np.: cmentarzy, mogił) w planie u.l. zostają wyłączone z użytkowania. Wpływ dodatni.

Dobra materialne - realizacja planu u.l. przynosi wymierne dochody dla Skarbu Państwa, zapewnia pracę, a więc i dochody wielu grupom zawodowym, a przede wszystkim jest istotnym składnikiem gospodarki kraju.

Wieki rębności:

Wieki rębności dla głównych gatunków drzew przyjęto zgodnie z ustaleniami KZP. Dla sosny, świerka i dębu przyjęto zgodnie z Zarządzeniem Nr 36 DGLP z dnia 19.05.2004 r. w sprawie zmian w Instrukcji urządzania lasu, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr 43 DGLP z dnia 18.04.2003 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu (Załącznik Nr 1). Dla pozostałych gatunków drzew wieki rębności przyjęto zgodnie z poprzednim planem urządzania lasu.

Wieki rębności w Nadleśnictwie Parciaki:

dąb, jesion	140	lat
sosna, modrzew	100	lat
świerk	80	lat
brzoza, grab, jawor, lipa, olsza, jesion amerykański	80	lat
osika	50	lat
olsza szara, topola, wierzba	40	lat

5. DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE NEGATYWNY WPŁYW

5.1. Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zadania w planie urządzenia lasu zostały zaprojektowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o nie wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach. Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności (teraz i w przyszłości) do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu.

5.2. Ochrona siedlisk przyrodniczych

Pierwszym krokiem do zachowania i ochrony siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony, w tym siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym, jest ich inwentaryzacja. Dzięki znajomości ich stanu i położenia możliwy jest dobór takich sposobów prowadzenia gospodarki leśnej, które mimo niezależnych, negatywnych zjawisk, umożliwią utrzymanie tych siedlisk w stanie niezmienionym. Dodatkowo w programie ochrony przyrody dla poszczególnych chronionych siedlisk przyrodniczych zaprojektowano wskazania ochronne, mające na celu zachowanie tych siedlisk w jak najlepszym stanie.

5.2.1. Chronione siedliska leśne

Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych odbywa się w dwojaki sposób: poprzez zachowanie i brak ingerencji w zachodzące w nich procesy lub przez odtwarzanie tych zbiorowisk za pomocą odpowiednio dobranych rębni i składów odnowieniowych. Dla chronionych siedlisk przyrodniczych zaprojektowano składy gatunkowe upraw i gospodarcze typy drzewostanów zgodne z naturalnymi typami lasu (Matuszkiewicz 2007). Zaprojektowane zabiegi gospodarcze nie będą wywierały w trakcie realizacji negatywnego wpływu na siedliska, a w większości wypadków wpływ ten będzie pozytywny np. wprowadzanie gatunków liściastych w odnowieniach gniazd przy rębniach

częściowych czy inicjowanie odnowień naturalnych. Wykonywanie zrębów zupełnych, w krótkim okresie czasu na żyznych siedliskach może mieć pod pewnymi względami wpływ negatywny na siedliska. W średnim okresie czasu (10 lat) wpływ ten jednak zostanie zniwelowany pozytywnymi efektami odnowienia powierzchni zrębowej gatunkami odpowiednimi dla danego siedliska. Ponadto części siedlisk oraz niektórym gatunkom roślin jak np. sasanka otwarta czy też goździk piaskowy, typowa gospodarka zrębowa z odnowieniami sztucznymi, sprzyja. Część wydzielen została wytypowana jako powierzchnie referencyjne, które znalazły się w gospodarstwie specjalnym umożliwiającym właściwą ochronę – w tym wypadku ochronę zachowawczą.

5.2.2. Chronione siedliska nieleśne

Ochrona większości nieleśnych siedlisk przyrodniczych realizowana poprzez brak ingerencji w obszary, na których te siedliska występują (bagna, mszary, torfowiska) jak też projektowanie stref ekotonowych w ich najbliższym otoczeniu. Bogate florystycznie łąki należy wykaszać, dzięki czemu zostanie utrzymany ich obecny stan, z borów chrobotkowych należy usuwać biomasę pozostającą po zabiegach pielęgnacyjnych.. Podejście takie ma swoje odzwierciedlenie w zapisach planu urządzenia lasu zawartych w programie ochrony przyrody.

5.3. Ochrona rzadkich i chronionych gatunków

W planie urządzenia lasu zostały kompleksowo zestawione wszystkie wykonane dotychczas inwentaryzacje gatunków chronionych i rzadkich. Informacje te umieszczono w odpowiednich elementach planu i uwzględniono przy planowaniu zabiegów gospodarczych. Zaprojektowane w planie wskazania gospodarcze dają możliwość należytej ochrony poszczególnych gatunków.

5.3.1. Rzadkie i chronione rośliny

Podstawą ochrony gatunkowej roślin jest znajomość miejsc ich występowania. Dla Nadleśnictwa Parciaki opracowano listę występujących roślin objętych ochroną gatunkową. Tam gdzie było to możliwe określono aktualną lokalizację chronionych gatunków. Informacje te znalazły się w opracowanym planie urządzenia lasu przekazanym do dyspozycji pracowników LP. Pozwoli to na obserwację stanu populacji gatunków chronionych, jak i na stosowanie w miarę potrzeb odpowiednich form ochrony.

Przykładem jest przeprowadzenie cięć pielęgnacyjnych zimą, przy pokrywie śnieżnej w miejscach występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin, a także zalecenie pozostawiania biogrup obejmujących ich stanowiska.

Działaniem wpływającym pozytywnie na poszczególne gatunki jest wyłączenie fragmentów powierzchni z gospodarowania poprzez zapisy o ich ochronie.

5.3.2. Rzadkie i chronione zwierzęta

Podstawą ochrony gatunkowej zwierząt jest również znajomość miejsc ich występowania. Na podstawie posiadanej wiedzy sporządzono listy występujących gatunków zwierząt oraz miejsc ich występowania.

Dla chronionych owadów (czerwończyk nieparek, trzepla zielana, zalotka większa) oraz dla płazów (traszka grzebieniasta, kumak nizinny), także zaprojektowano odpowiedni zestaw działań ochronnych.

Występowanie gatunków ptaków objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej i ochronie miejsc ich bytowania. Strefy ochrony zostały ustalone w porozumieniu z RDOŚ w Warszawie. Wskazane pododdziały zaliczono do gospodarstwa specjalnego, ujmując je w opisie taksacyjnym lasu jako ostoje zwierząt chronionych. Podczas planowania zabiegów gospodarczych, ochrona miejsc ich gniazdowania została uwzględniona w planie urządzenia lasu.

W przypadku bobra europejskiego zarówno w Elaboracie (tom I), jak i w programie ochrony przyrody, w przypadku szkód uznanych za niewielkie, zalecono tolerowanie efektów jego „działalności”. Tereny zalane przez bobry zostały zakwalifikowane jako powierzchnie referencyjne, chroniące zasoby rozkładającego się drewna i objęte gospodarstwem specjalnym. Natomiast w przypadku wystąpienia istotnych szkód gospodarczych spowodowanych przez bobry (np. podtopienia cennych drzewostanów, zalania drogi itp.) zaleca się wykorzystanie w uzgodnieniu z RDOŚ rozwiązań zaproponowanych w „Poradniku minimalizowania szkód wyrządzanych przez bobry” (A. Czech 2005).

Ochrona zwierząt związanych z martwym i rozkładającym się drewnem jest realizowana poprzez wyznaczenie powierzchni referencyjnych chroniących zasoby

rozkładającego się drewna. Ostoje te objęły wydzielenia na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego, lasu wilgotnego, olsu i olsu jesionowego, część z nich stanowi strefy ekotonowe nad brzegami rzek i strumieni. Ochrona rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na zwiększenie jego masy w lesie, dzięki czemu nastąpi intensyfikacja ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych. Większa ilość martwego drewna w lesie to wzrost ilości i liczebności gatunków roślin i zwierząt z nim związanych.

5.4. Ocena wpływu zaplanowanych zabiegów na integralność obszarów Natura 2000

W projekcie planu u.l. nie ma zaplanowanych zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zaprojektowanych czynności gospodarczych nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, ani też na ekosystem jako całość, nie zaburza spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

5.5. Rozwiązania alternatywne

Procedura opracowywania planu urządzenia lasu jest procesem, podczas którego z wielu możliwych wariantów wybierane są rozwiązania optymalne, łączące w sobie zaspokajanie potrzeb społeczno - gospodarczych i ochronę przyrody. Wszelkie projektowane działania gospodarcze były rozpatrywane w wielu aspektach. Wybór sposobu postępowania ujętego w planie urządzenia lasu nastąpił po konsultacjach i przy udziale Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz społecznych organizacji przyrodniczych. Możliwe rozwiązania alternatywne były rozpatrywane i weryfikowane na etapie projektowania w ramach planu. W związku z tym dla projektu planu, który został poddany analizie i ocenie w niniejszej prognozie nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych.

Sam plan urządzenia lasu, który po zatwierdzeniu przez właściwego ministra staje się aktem prawa miejscowego, zawiera zarówno ustalenia obligatoryjne, których realizacja jest konieczna, jak też zadania fakultatywne dające określoną swobodę w sposobie ich realizacji.

6. LITERATURA

- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., (red.), 2009, Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ. Warszawa
- Matuszkiewicz J.M., 2001, Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa
- Matuszkiewicz J.M. (red.), 2007, Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN. Warszawa
- Pawlaczyk P., 2008, Natura 2000. Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin
- Rykowski K. (red.) 1997, Ochrona leśnej różnorodności ekologicznej. IBL Warszawa
- Instrukcja Urządzenia Lasu, 2003, DGLP
- Zasady Hodowli Lasu, 2002, DGLP
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranowo. Wójt Gminy Baranowo, EKOART, 2005
- Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Płoniawy –Bramura. Rady Gminy Płoniawy – Bramura, 2005
- Podsumowanie inwentaryzacji PLB140005 Doliny Omulwi i Płodownicy. Maszynopis, RDOŚ w Warszawie, 2010
- Aktualizacja planu rozwoju lokalnego gminy wiejskiej Jednoróżec na lata 2004-2013. Rada Gminy Jednoróżec, 2008
- Plan rozwoju lokalnego gminy Krasnosiec na lata 2008-2013. Krasnosielc, WESTMOR CONSULTING, 2007
- Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2009 r. WIOŚ w Warszawie, 2010
- Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Chorzele na lata 2004-2012. Chorzele, <http://chorzele.bip.org.pl>, 2005

W opracowaniu wykorzystano również informacje zawarte na stronach internetowych bip gmin znajdujących się w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, a także informacje ze stron internetowych.

starostwo@powiat-makowski.pl

7. MAPY SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROGNOZY

Mapa cięć Warstwa punktowa mapy numerycznej zawierająca stanowiska chronionych roślin i zwierząt oraz warstwa poligonowa siedlisk Natura 2000.

Do sporządzenia opracowania wykorzystano warstwy map numerycznych dla obszarów występujących w zasięgu Nadleśnictwa Parciaki, udostępnione przez GDOŚ oraz warstwy map numerycznych będących wynikiem inwentaryzacji przyrodniczej Natura 2000 przeprowadzonej w Lasach Państwowych w 2007 r. udostępnionych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Olsztynie.

8. WYKAZ SKRÓTÓW

FSC - Standardy Dobrej Gospodarki Leśnej

GTD - Gospodarczy Typ Drzewostanu

IBL - Instytut Badawczy Leśnictwa

KOO - Komitet Ochrony Orlów

NTG - Narada Techniczno-Gospodarcza

OZW - obszary o znaczeniu wspólnotowym

p.u.l. - plan urządzenia lasu

RDLP - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych

RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Shadow List - lista cieni

WIOŚ - wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

gatunki drzew

So - sosna zwyczajna

Md - modrzew

Św - świerk

Jd - jodła

Dg - jedlica (daglezja)

Bk - buk

Db - dąb

Dbś - dąb szypułkowy

Dbb - dąb bezszypułkowy

Dbc - dąb czerwony

Kl - klon

Jw - jawor

Wz - wiąz

Js - jesion

Gb - grab

Brz - brzoza

Brzb - brzoza brodawkowata

Brzom	-	brzoza omszona
Ol	-	olsza czarna
Olsz	-	olsza szara
Orz	-	orzech
Jrz	-	jarzębina
Ak	-	grochodrzew (akacja)
Tp	-	topola
Os	-	osika
Wb	-	wierzba
Ksz	-	kasztanowiec
Lp	-	lipa

typy siedlisk leśnych

Bb	-	bór bagienny
BMśw	-	bór mieszany świeży
BMw	-	bór mieszany wilgotny
BMb	-	bór mieszany bagienny
LMśw	-	las mieszany świeży
LMw	-	las mieszany wilgotny
LMb	-	las mieszany bagienny
Lśw	-	las świeży
Lw	-	las wilgotny
Ol	-	ols
OlJ	-	ols jesionowy
Ll	-	las łęgowy